

ΠΕΡΙΟΔ. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'—ΕΤΟΣ 24ον

ΓΡΑΦΕΙΑ 'Οδός Σωκράτους 2—

Διευθυντής·Εκδότης

Φ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

'Εσωτερ. 'Απλή	Εκδοσις Δρ.	12
' Πολυτελής		16
'Εξωτερ. 'Απλή	Φρ.	15
' Πολυτελής		20

ΤΟ ΥΓΡΟΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΤΕΡΑΤΑ

Δέν πρέπει νά υποθέσωμεν. ότι τὰ ὀγκώδη κήτη τῶν ὠκεανῶν εἶναι καί τὰ μᾶλλον ἐπιφοβότερα ζῶα τοῦ ὑγροῦ βασιλείου. Ἄπ' ἐναντίας, ἄλλα πολὺ μικρότερα κατὰ τὸ μέγεθος εἶναι φοβερώτερα, ἀληθινοὶ πειραταὶ καὶ ληστὰὶ τοῦ θαλασσίου κόσμου, τινὰ δ' ἐξ αὐτῶν ἔχουσι κατασκευὴν παραδοξωτάτην, καθ' ἑαυτὸ ἀγρίαν, τρομερὰν καὶ τερατώδη.

Ἡ ἀρκτωφάλαινα, ἡ θαλάσσιος μονόκερος, ἔχουσα σῶμα ἐνεάμετρον περίπου, φέρει ἐπὶ τοῦ σώματος μέγα τρύπανον ὀστεώδες, στενὸν καὶ αἰχμηρὸν ὡς ξίφος σπιροειδῶς ἠύλακωμένον. Διὰ τοῦ ὄπλου τούτου, μήκους 2.50 μέτρων καὶ πάχους 18 ἑκατοστ. περὶ τὴν βάσιν, τὸ τρομερὸν τοῦτο κήτην προσβάλλει τοὺς ἐχθροὺς τοῦ ὡς παλαιὸς ἵππότης.

Ἄνεκτίμητος δὲ ἦτο ἡ ἀξία τοιαύτης ἐκ τοῦ κέρατος τῆς ἀρκτωφαλαίνης ράβδου. Οἱ προύχοντες τῆς Βυρρητοῦ, ἐν ἔτει 1559 ἠρνήθησαν νὰ πωλήσωσι τοιαύτην πρὸς τινὰς Ἑνετούς,

μολονότι τοῖς προσεφέρθησαν 360,000 φράκων·

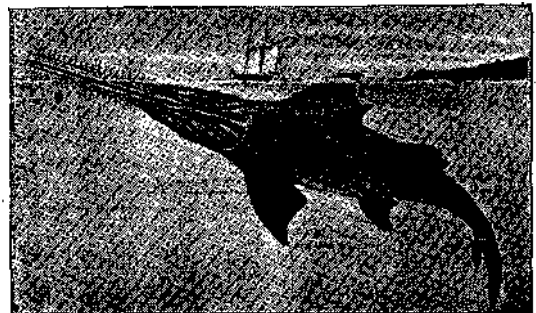
Ἄλλος σπαθοφόρος ἰχθύς εἶνε ὁ Σιφίας, δ' στις εἶνε ὠπλισμένος δι' ἀληθοῦς ξίφους, ἐκφυμένον ἀπὸ τῆς σιαγῶνος του, ἀρκετὰ δὲ ἰσχυροῦ, ὥστε νὰ διατρυνᾷ τὰς ξυλίνας πλευρὰς ἐνὸς σκάφους. τὸ δὲ Βασ Μουσεῖον τοῦ Λονδίνου κατέχει τεμάχιον τρόπιδος πλοίου, διατετριμμένης ὑπὸ τοῦ ρύγχους ξιφίου.

Ὁ Πρίστης ἡ προιονόψαρον φέρει ἀντὶ ἀπλῆς σπάθης, ἀληθῆ πρίονα, μετὰ τρομερῶν ὀδόντων ἐν εἴδει ἀκανθῶν.

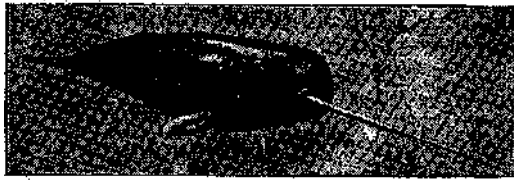
Ἄλλὰ τρομερώτερος ὄλων εἶνε ὁ Καρχαρίας ἡ σκυλόψαρον. Εὐθὺς ὡς γεννηθῆ καθίσταται ἡ μάστιξ τῶν θαλασσίων τὰς ὁποίας ἐρημώνει ὁ ἀδηφάγος στόμαχος του, ἰδιαιτέρως δ' ἔχει ἀδυναμίαν, σχεδὸν γαστρονομικὴν μανίαν, διὰ τὸν ἄνθρωπον. Εἶνε πράγματι τὸ φόβητρον τῶν ναυτικῶν. Εἶδη τινὰ κατέχουσι δύναμιν σπανίαν. Διὰ τῶν πελωρίων σιαγῶων των ἀποκόπτου-

Ὁ ἀπεχθεὶς ΠΟΔΥΠΟΥΣ συσπειρωμένους ἐν τινὶ βράχῳ περιμένει τὴν λείαν του.

Ὁ ΠΡΙΣΤΗΣ φέρει ἀληθῆ παμμεγέθη πρίονα ἐπὶ τοῦ ρύγχους του.

ΑΡΚΤΟΦΑΛΛΙΝΑ ή θαλάσσιος ΜΟΝΟΚΕΡΟΣ
σπίκιον και πολύτιμον κήτος.

μέ μίαν μόνην κίνησιν ἀνθρωπίνην κνήμην. Εὐρέθη δὲ καρχαρίας μήκους 14 μέτρων και βάρους 8.000 χιλιogramμῶν.

Φυσικὸν δὲ ἦτο οἱ ἄνθρωποι τῶν παλαιῶν ἔποχῶν, οἱ λατρεύοντες και θεοποιούντες πᾶν τὸ ἐξέχον εἰς δύναμιν, ἢ ἀπονεύοντες και πρὸς τὸν θαλάσσιον αὐτὸν ληστὴν φόρον τιμῆς. Ἀκόμῃ και σήμερον πληθυσμοὶ τινες Ἀφρικανικῶν ἀκτῶν λατρεύοντες τὸν Καρχαρία ὡς θεοτήτᾳ τινᾷ, και θεωροῦν ὡς ἐξησφαλισμένην τὴν μετὰ θάνατον εὐδαιμονίαν των, ἂν χωνευθῶσιν ὑπὸ τοῦ στομάχου ἐνὸς καρχαρίου. τρεῖς δὲ τοῦ ἐτους ἐορτάζουν πρὸς τιμὴν του, ὅπως ἀκριβῶς οἱ πρόγονοὶ μας ἐλάτρευον και ἐφοβοῦντο τὸν ἐκδικητὴν — Δία, ὥστε νὰ σφάζουν Ἰφιγενείας πρὸς ἐξιλέωσίν του.

Οὕτω και οἱ Ἀφρικανοὶ συναθροίζοντες προσφέρουσιν ἐν προσευχαῖς και λειτανίαις πρὸς τὸν Θεὸν Καρχαρία ἐν δεκαετῆς παιδίον, κατασπαρασσόμενον ἀνηλεῶς πρὸς τὸν ὀφθαλμῶν τῆς μητρὸς του.

Ἐκτὸς τῶν σπαθοφόρων πειρατῶν τῶν θαλασσῶν, ὑπάρχουν ἄλλα τρομερώτερα και ἀγριότερα, τῶν ὁποίων ἡ μορφή και κατασκευὴ εἶνε πράγματι τερατώδης. Τοιαῦτα εἶνε τὰ Κεφαλόποδα, ὀνομασθέντα οὕτω, διότι παρουσιάζουν μίαν πελωρίαν κεφαλὴν ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκβύονται πλήθος πλοκάμων — ποδῶν.

Φαντασθῆτε σάκκον πυχόν, σκληρόν, λείου και λιπαρόν, οὕτως τὸ στόμιον ἀποτελεῖ τὸ στόμα των. Πέριξ αὐτοῦ κεφαλὴ στρογγύλη με δύο πελωρίους ὀφθαλμούς και 8—10 βραχίονας πλήρεις σικῶν (βεντούζα). Σημειώσατε ὅτι τὸ στόμα του κλείει ὡς τὸ ράμφος ψιττακοῦ, ἐφωδιασμένον διὰ δύο κερατωειδῶν σιαγῶνων και ἔχετε πρὸ ἡμῶν τὴν εἰδεχθῆ εἰκόνα ἐνὸς πολύποδος.

Ἵπυλον και μυστηριώδες και μισητὸν αὐτὸ ζῶον, συσπειρούμενον καθεται ἀφανῶς ἐπὶ τῶν βράχων και εὐθὺς μόλις τὸ θῦμα του πλησιάσῃ ρίπτεται κατ' αὐτοῦ με τοὺς πλοκάμους ἀναπεπταμένους και τὸ ἀρπάζει. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁμοιάζει πρὸς μεγαλοπρεπῆς φανταστικῶν ἀλεξιβρόχιον, ἐντὸς δὲ ὀλίγων δευτερολέπτων ἡ λεία ἐξαφανίζεται ἐν τῷ στόματι του. Πολλάκις ὁμοίως ὁ ὀκτάπους ἀναγκάζεται νὰ παλαίσῃ κατ' ὀγκώδους ἐχθροῦ. Τότε διὰ τῶν πελωρίων πλοκάμων

του προσπαθεῖ νὰ τυλίξῃ και παραλύσῃ αὐτόν, μεταχειρίζεται δὲ και τὰς σικῶς του, δι' ὧν ἀπορροφᾷ τὸ αἷμα τοῦ θύματός του. Εἶνε λοιπὸν δυσκολότατον και ὁ δυνατότερος και ὀλισθηρότερος ἀντίπαλος νὰ διαφύγῃ παρόμοιον διαβολικὸν ἐχθρόν.

Πολλάκις δὲ εἰδεχθεῖς πολύποδες ἤρπαζαν διὰ τῶν γλοιωδῶν πλοκάμων των κολυμβητὰς και κολυμβητριάς τόσο στερεῶς, ὥστε κατόπιν πολλῶν ἀγῶνων τοὺς ἀπλευθέρωσαν.

Ὁ δόκτωρ Ζ. Φραγκλίνος ἀφηγεῖται ὅτι μετὰ φρίκης ἐνθυμεῖται νεαρὰν κυρίαν λουομένην εἰς πολυσύχναστον λουτρόπολιν, ἣτις αἰφνιδίως ἤσθάνθη τὴν κνήμην της σφιγγομένην ὑπὸ τῶν ἀρπαγῶν ἀρκετὰ μεγάλου πολύποδος. Ἔσπευσαν ἀμέσως και τὴν ἐξήγαγον ἡμιθανῆ ἐκ τοῦ ὄρου μετὰ τοῦ προσκεκολλημένου πολύποδος, ὅστις μόνον ὅταν τοῦ ἐρρίψαν ὄξος παρέλυσε τὰς δυνάμεις του και ἀπῆλλαξε τὴν κυρίαν.

Ἄλλ' ἀτυχέστερος ὑπῆρξεν εἰς ἱερεὺς ἐν Μάρφῃ τῆς Τύνιδος, ὅστις θελήσας νὰ κολυμβήσῃ παρὰ τὰς σιστάσεις τῶν φίλων του, λόγῳ τῆς κακοκαιρίας, ἀνηρπάγη ὑπὸ μεγίστου πολύποδος και καταβυθισθεὶς ἐπνίγη και καταφαγῶθη ὑπὸ τοῦ θαλασίου τέρατος.

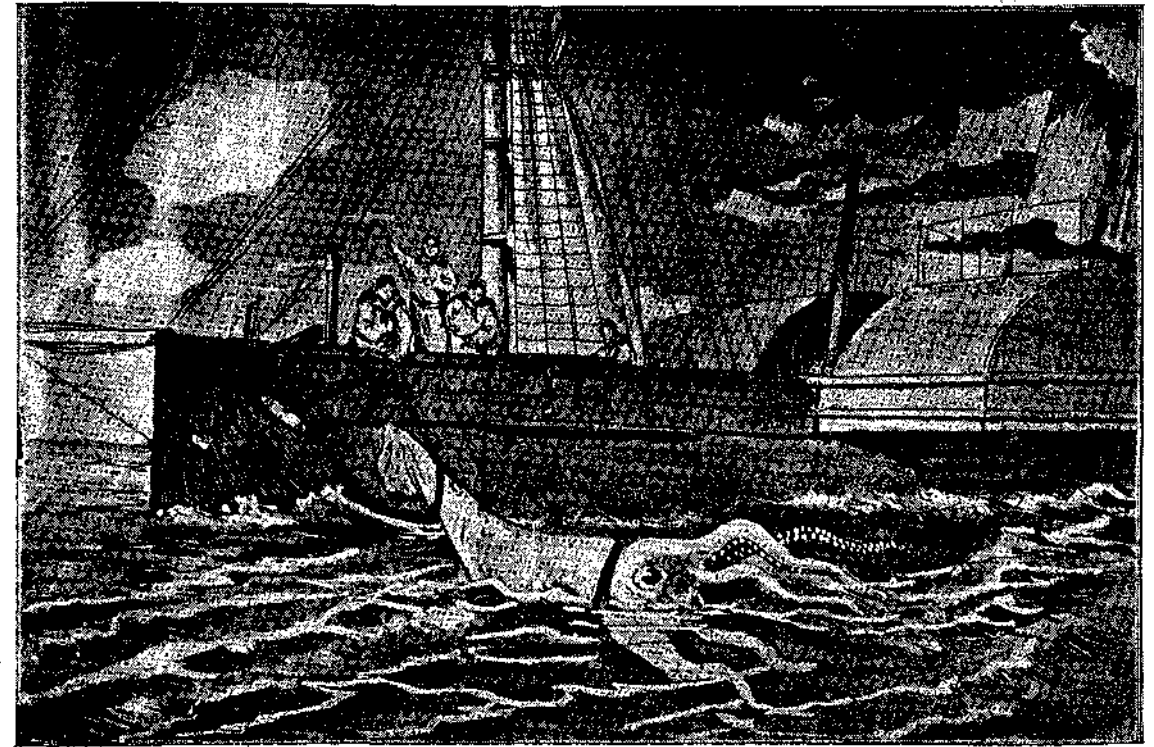
Τὰ κεφαλόποδα, ἦτοι οἱ πολύποδες, αἱ σουπιαὶ και τὰ καλαμάρια (τευθίδες) ὁποῦν εἰρεθῶσιν ἐν κινδύνῳ θέτουν εἰς ἐφαρμογὴν παράδοξον μέσου σωτηρίας.

Ἡ φύσις τοῖς ἔδωκε χάριτι τινὰ συγκοινωνοῦσαν πρὸς κοιλίωμα ὡς θύλακα. Εὐθὺς δ' ὡς ὁ ἐχθρὸς φανῆ ἀπορροφᾷ πολὺ ὕδωρ τὸ ὅποιον ἀμέσως ἐξακουτίζει, μελανὸν ἤδη ἐκ τινος οὐσίας χρωστικῆς ὑπαρχούσης ἐν αὐτοῖς.

Οὕτω τὸ ὕδωρ ζωφοῦται εἰς ἰκανὴν ἔκτασιν και τὰ περιδεῆ κεφαλόποδα ὀλοταχῶς δραπετεύουν. Ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς ὕλης ἐξάγεται τὸ γνωστὸν χρῶμα σέπια.

Τινὰ τῶν κεφαλοπόδων εἶνε ἐφωδιασμένα διὰ κογχυλίων, ἄλλοτε ἐσωτερικῶν, ὅπως συμβαίνει εἰς τὰς Συπίας και τὰ Καλαμάρια, ἄλλοτε δὲ ἐξωτερικῶν, ὅπως εἰς τοὺς Ναντίλους και τοὺς Ἀργοναύτας. Ἴδου πῶς ὁ Πλίνιος περιγράφει ἐπιπλέοντα Ἀργοναύτην.

«Τὸ μαλάκιον τοῦτο εἶνε ἀληθῶς θαυμασίως κατεσκευασμένον ὑπὸ τῆς φύσεως. Τὸ βλέπόμενον ἀνερχόμενον ἐκ τῶν θαλασσίων βυθῶν πάντοτε εἰς τοιαύτην θέσιν, ὥστε νὰ ὁμοιάζῃ με σκάφος πλέον, δηλαδὴ με τὴν τρόπιδα κάτωθι και τὸ κοιλίωμα ἄνω. Μόλις φθάσῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἀρχίζει νὰ πλέῃ ὡς λέμβος, καθότι ἀφαιρεῖ τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ κοιλώματός του. Ἀμέσως δὲ τὸ μαλάκιον ὑψώνει δύο νευρώδεις βραχίονας, εἰς θέσιν ἰστών μετ' ἀναπεπταμένων ἰστίων, διότι οἱ βραχίονες οὗτοι καταληγουν εἰς λεπτὴν μεμβράνην ἣν δύνανται ν' ἀνοίγωσι κατὰ βούλησιν. Ἴδου λοιπὸν μίαν ζῶσα λέμβος πλέονσα δι' ἀναπεπταμένων ἰ-

Σύλληψις πελωρίου Κεφαλόποδος ὑπὸ τοῦ «ΑΛΕΚΤΟΝ» ἐν ἔτει 1881

στιῶν. Νηνεμίας δ' οὐσης βοηθεῖ τὴν ἰστιοπλοῖαν του ὁ Ναντίλος διὰ καταλλήλου κοπηλασίας, καθότι διαθέτει τοὺς λοιπούς βραχίονάς του ὡς κώπας. Τέλος πρὸ τοῦ κινδύνου συμπύσσει πάντα ταῦτα τὰ ἐξαρτήματά του και βυθίζεται.

Τὸ θαλάσιον τοῦτο ζῶον εἶνε ἀληθῶς ἄκακον και ὠραιότατον τὸ περιγράφει ὁ ρωμαῖος φυσιοδίφης. Δὲν εἶνε ὁμοίως καλὰ μελετημένος, ὅσον ἀφορᾷ τὸ κεφάλαιόν του περὶ τῶν πολυπόδων, διότι διηγείται ὅτι μέγας τοιοῦτος εἰς τὰ περὶ χώρα τῆς Καρτείας ἐξήρχετο ἐκάστην νύκτα και διήρπαζεν ὄλους τοὺς ἰχθεῖς ἐκ τῶν κοφίνων τῶν ἰχθυοπωλῶν. Μετὰ δυσκολίας δὲ τέλος τὸν ἐφόρευσαν διὰ πελέκεων, βοηθούτων και κυνῶν εἶχε δὲ κεφαλὴν μεγάλην ὡς ἀμφορεὺς 400 λιτρῶν, ἣν και ἀπέστειλαν τῷ ἀνθυπάτῳ Λουκούλλῳ.

Τοιοῦτοι διάφοροι μῦθοι, ἀναμνησκοντες τὴν Λερναίαν Ἵδραν, ἐλέγοντο μέχρι τινὸς ἀκόμῃ ὑπὸ τῶν ἀπλοϊκῶν ναυτικῶν, συγγεῶντων κήτη, κεφαλόποδα και ὅλα τὰ θαλάσσια τέρατα.

Ἄλλ' ὑπῆρξαν και συγγραφεῖς μέχρι τοῦ 19ου αἰῶνος, πιστεύοντες ὅτι εὐρίσκοντο ἐν τῇ θαλάσσει ζῶα τόσο ὀγκώδη, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ διαπλεύσωσι πλοῖα τὸ στενὸν τοῦ Γιβραλτάρ.

Ἐν τοῦτοις καίτοι δὲν συμμερίζομεθα τὴν γνώμην τοῦ Σονίη και τοῦ Περνέτη, ὅτι ὑπάρχουν τόσοι γιγαντιαῖοι πολύποδες, ὥστε δύνα-

ται διὰ τῶν πλοκάμων των νὰ περιβάλλωσι φρεγάταν και τὴν καταβυθίσωσι, ὅμως ὁμολογοῦμεν, ὅτι τινὰ τῶν ζῶων τούτων πράγματι δύναται νὰ ὀνομασθῶσι γιγαντιαῖα. Οἱ ἀλιεῖς τῶν Καναρίων νήσων συχνότατα συναντῶσιν εἰς τὸν ὠκεανὸν μεγάλα ὑπέρρυθρα Καλαμάρια 2 μέτρων και πλέον μήκους, ὧν οἱ βραχίονες, χονδροὶ ὡς ὄφεις εἰδεχθεῖς, ἐπέπλεον. Τοιαῦτα κεφαλόποδα εὐρίσκονται πολλὰ εἰς τὰς γεινιζούσας τῇ Νεῇ Γῆ ἀκτὰς και εἰς τὰ μέρη ἰδίως τὰ συχναζόμενα ὑπὸ τῶν Φυσητήρων.

Πράγματι δὲ οἱ Φυσητήρες λίαν ὀρέγονται τῶν διαφόρων Κεφαλοπόδων, ἅτινα και καταδιώκουσι μανιωδῶς. Ἐπειδὴ δὲ πολύποδες τινες ἀπόζουσι μόσχον, ἐξηγεῖται οὕτω κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ χαρακτηριστικὴ οὐσία τῶν ἐκκριμάτων τῶν Φυσητήρων, περὶ ὧν ἐγράψαμεν ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει, δηλαδὴ τοῦ λευκοφαίου ἠλέκτρον (κοινῶς ἄμβρα) τοῦ ἀναδιδόντος τὴν δριμυίαν ὄσμην τοῦ μόσχου.

Πολλάκις ὁμοίως ὁ ἀγὼν μεταξὺ Φυσητήρος και Πολύποδος εἶνε φοβερός, ὅταν και ὁ τελευταῖος οὗτος ἔχει διαστάσεις ἀναλόγους πρὸς τὰς τοῦ τρομεροῦ κήτους. Εἰς τοιαύτην τινὰ μονομαχίαν παρέστη ὁ πρίγκηψ τοῦ Μονακὸ ἐκ τοῦ μακρόθεν, ἐν ἔτει 1887 και ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς «Χελιδῶνος». «Πελωρίοι ἀναπνέουσι τῶν ὑδάτων ὑπὸ τὴν ἡσυχον ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης προὐκάλεσαν τὴν προσο-

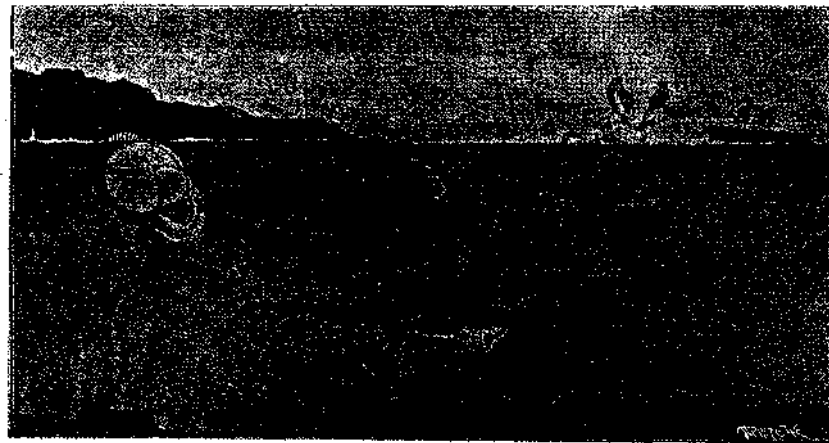
χην μας και είδομεν ἐν κολοσσαίῳ ζῶον συστρεφόμενον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, διαγράφον οὕτω τρομεροῦς αὐλακας διὰ τῆς οὐράς του. Μετὰ τὴν ταραχὴν ταύτην εὐρεία λευκὴ σινδὼν με γαλακτώδεις ἀφροὺς ἀπέμεινε καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐπιπλέουσα ἡ κεφαλὴ ἐνὸς μεγάλου πολυπόδου, προσφάτως ἀποκοπέισα.

«Ὁ κ. Μπούλεν, γράφει ἐν τῇ Ὠκεανογραφίᾳ του ὁ κ. Νισάρ, εἶδε παρὰ τὴν Σουμάτραν πάλιν μεταξύ Φυσητήρος καὶ Πολύποδος πελωρίου, οὗτινος οἱ τρομεροὶ πλόκαμοι ἐτύλισσον ὀλόκληρον τὸ κῆτος. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ μαλακίου τούτου εἶχον διάμετρον 30 ἑκατοστ. Τοιαῦτα θαλάσσια τέρατα διεκδικοῦσι πεισματώδως τὴν ὑπεροχὴν, ἔστω καὶ ἀπέναντι τῶν κολωσαίων Φυσητήρων μεταχειριζόμενα ἰδίως τὰς ἐπὶ τῶν πλοκάμων των σικίας (βεντούζας) δι' ὧν προσκολλῶνται ἐπὶ τοῦ ἀντιπάλου των. Οὕτως ἐξηγοῦνται αἱ ἐκδοραὶ καὶ τὰ ἴχνη τῶν κύκλων, παρατηρουμένων ἐπὶ πολλῶν κητοειδῶν.

Ἴδου ἔτι περιεργότερα διήγησις τοῦ πλοιαρχοῦ τοῦ «Ἀλεκτοῦ» κ. Βούγερ :

«Τὴν 30 Νοεμβρίου 1861 κατὰ τὴν 2 μ.μ. ὦραν εὐρισκόμενοι 40 λέυγας Β. Α. τῆς Ταβαρίφας, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὰς Καναρίους νήσους, εἶδομεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ὄγκον ἐπιπλέοντα, τὸν ὅποιον ἦτο ἀδύνατον νὰ καθορίσωμεν μακρόθεν. Τέλος ὁ Ἀλεκτοῦ ἐπλησίασε καὶ εὐρέθημεν πρὸς τερατώδους ζῶου, ἐνὸς κεφαλόποδος 5 - 6 μέτρων μήκους, μετὰ πελωρίων βραχιόνων ὀπισθίων διὰ πλείστων σικνῶν.

«Τὸ στόμα του, ὡς ράμφος ψιττακοῦ ἦνοιγε περίπου ἡμισυ μέτρον, οἱ δὲ παρμεγεθεῖς ὀφθαλμοὶ του, γλαυκοὶ καὶ μεγαλοπρεπεῖς, εἶχον τρομακτικὴν ἀληθῶς προσήλωσιν. Ὑπελογίσασαμεν ὅτι τὸ φοβερὸν αὐτὸ θηρίον εἶχε βάρους τοῦλάχιστον 2.000 χιλιογράμμων. Ἀμέσως λοιπὸν ἐπλησιάσαμεν, παρ' ὄλον τὸν φόβον ἐνδε-

Ὁ ΝΑΥΤΙΑΛΟΣ εὐφρέστατος πράγματι καὶ πολὺπειρος ναυτικός μετασχηματίζεται εἰς ἀκάτιον καὶ φέρεται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.

χομένων ἀπρόοπτων, ἐσταμάτησα τὸ σκάφος καὶ ἠτοιμάσθην νὰ τὸ προσβάλλω.

«Ἐν σπουδῇ τὸ ἐτυφεκίσασαμεν καὶ ἐρρίψαμεν κάμακας, ἀλλ' εὐθὺς τὸ ζῶον ἐβυθίσθη, διήλθεν ὑπὸ τὸ πλοῖον καὶ μετ' ὀλίγον ἐφάνη ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευράν.

«Προσβληθέν ἐκ νέου διὰ τυφεκισμῶν καὶ καμάκων ἐξηφανίσθη δύο, τρεῖς φορές, ἀναφανόμενον μετ' ὀλίγον καὶ ταρασσόν τὰ ὕδατα διὰ τῶν θυμοειδῶς κινουμένων βραχιόνων του, ἐνῶ τὸ πλοῖον παρηκολούθη βῆμα πρὸς βῆμα τὴν πορείαν του.

«Οὕτω τὸ κυνήγιον διήρκεσεν ἐπὶ τρεῖς καὶ καὶ πλέον ὥρας. Καίτοι δὲ ἐπεθύμουν νὰ ἐτελείωνα τὸ ταχύτερον, ὅμως δὲν ἐτόλμων νὰ ριψοκινδυνεύσω ἄνδρας ἐπὶ λέμβων, καθότι ἦτο βέβαιον, ὅτι θὰ τὴν ἀνέτρεπε διὰ τῶν τρομερῶν πλοκάμων του καὶ ἴσως θὰ τὴν παρέσυρεν εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης. Ἐξ ἄλλου οἱ κάμακες πλήττοντες τὸ γλοιώδες σῶμα του ἐπιπτον ἄνευ ἀποτελέσματος.

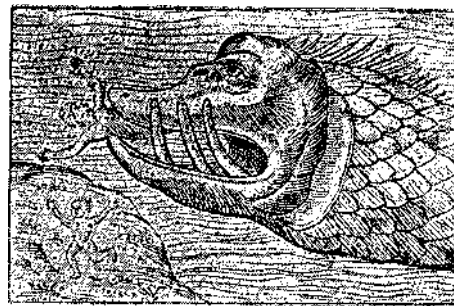
«Ἐνῶ δὲ πλείσται σφαῖραι διεπέρασαν τὸν πολυπόδα εἰς πλείστα μέρη τοῦ σώματός του, χωρὶς νὰ τὸν ταραξοῦν, ἐπὶ τέλους μία τὸν ἐπλήγωσε σοβαρῶς, διότι ἐξήμεσε κρονοῦς σιέλου, αἱμάτων καὶ ἰξωδῶν οὐσιῶν, ἀναδιδουσῶν βαρεῖαν ὁσμὴν μόσχου. Τῆς στιγμῆς δὲ ἐκείνης ἐπωφεληθέντες τὸν συνελάβομεν διὰ κάμακος καὶ θηλειᾶς, ἧτις ὅμως ὀλισθήσασα μόλις ἐκράτηθη ἀπὸ τὰ δύο πτερύγιά του.

«Ἐνῶ δὲ τὸν ἀνεσύρομεν ἐπὶ τοῦ πλοῖου ἐκ τινος βιαίου κινήματος καὶ τοῦ πολλοῦ βάρους τὸ σχοινίον διέσχισε τὰς σάρκας του καὶ τὸ πλείστον μέρος τοῦ σώματος ἐπέσεν εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ δὲ ἐναπομείναν ἀνεσύρομεν καὶ ζυγίσαντες εὐρομεν εἴκοσι χιλιόγραμμα.

«Προφανῶς ὁ κολοσσαῖος οὗτος πολὺπους ἦτο ἀσθενὴς καὶ ἐξησθενημένος ἐκ τινος προσφάτου πάλης κατ' ἄλλου τινὸς κεφαλόποδος ἢ θαλασσίου τινὸς κητους, ἐξ οὗ εἶχεν ἀνέλθει ἐπὶ

τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὠκεανοῦ, καὶ εἰς τὴν προσβολὴν τοῦ πληρώματος τοῦ Ἀλεκτοῦ ἔδειξε τόσην ἀπραξίαν καὶ νοθρότητα, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὰς κινήσεις του. Δεῖγμα δὲ πρὸς τούτους τῆς ἐξαντλήσεώς του, εἶνε ὅτι δὲν εἶχε καὶ μελάνην ἄλλην ἵνα ἐκχῆσθαι».

Αἱ σπάνιαι ἀληθῶς ἐμφανισθεῖς τῶν τοιούτων τερατωδῶν θαλασσίων ζῶων, ἐγέννησαν φανταστικὰς πράγματι θρύλλους, περὶ

Πηλιὰ εἰκὼν ἀνθρωπογάγου θαλασσίου τέρατος κατὰ τὴν φαντασίαν καὶ τὰς διηγήσεις τῆς τότε ἐποχῆς.

ὑπάρξεως τεράτων ὑπερφυσικῶν καὶ ἀνυπάρκτων. Πράγματι δὲ ἡ ἐκ τοῦ μακρόθεν θέα ἐνὸς φοβεροῦ πλοκάμου κεφαλόποδος, ἠδύνατο κάλλιστα νὰ κρατῆται τὴν πεποιθήσιν ὑπάρξεως θαλασσίου γιγαντιαίου ὄφους, μήκους ἄνω τῶν 200 ποδῶν.

Τοιοῦτον ὄφιν συνήνησε τὸ «Πεκίουν» τῷ 1848, ὡς δ' ὁ κ. Φ. Σμιδ ἐν τῷ ἡμερολογίῳ του γράφει, διέκρινον τὴν ὀγκώδη κεφαλὴν του ἐξέχουσαν. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ὑπνώττον τέρας δὲν ἀπεμακρύνετο ἐκ τῆς προσεγγίσεως τοῦ πλοῖου, ἐρρίψαν θηλειὰν καὶ ἀνέσυρον ὄφιν ἄνω τῶν 100 ποδῶν μήκους, κεκαλυμμένον ὑπὸ ποικίλου καὶ πολυπληθοῦς κόσμου θαλασσίων παρασίτων. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀνεκάλυψαν, ὅτι ἦτο ἀπλούστατα πελωρίος φύκος, οὗτινος ἡ ρίζα προσωμοιάζε πρᾶγματι πρὸς κεφαλὴν τερατώδους ὄφους.

Πράγματι δὲ δὲν εἶναι παράδοξον τοιαῦτα φύκη τερατωδῶν διαστάσεων, ἐπιπλέοντα ἐν τοῖς ὠκεανοῖς, νὰ ἔδωσαν ἀφορμὴν εἰς τὴν φανταστικὴν ὑπαρξίν των φοβερῶν θαλασσίων ὄφων.

Ἐν τούτοις ὑπάρχουν καὶ ἀληθεῖς θαλάσσιοι ὄφεις λίαν δηλητηριώδεις καὶ ὧν τὸ δῆγμα εἶναι θανατηφόρον. Συναπτόνται ἰδίᾳ εἰς τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανόν, τὸν Εἰρηνικὸν καὶ τὸ ἀρχιπέλαγος τῆς Σὸνδης. Ἀλλ' ὅμως τὸ μήκος των δὲν ὑπερβαίνει τὰ 4 μέτρα.

Ὁ δὲ δόκτωρ Ρακοβίτσα, ὁ πεπειραμένος μελετητῆς τῶν ὠκεανῶν, περιγράφει ἐν παράδοξον θαλάσσιον τέρας, ἐξ οὗ ἐπίσης πιθανότατα νὰ προήλθον αἱ τερατολόγοι διηγήσεις τῶν μεγάλων ὄφων.

Ζῆ εἰς τὸν βόρειον Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν καὶ εἶναι οὐχὶ ἐρπετὸν ἀλλὰ μαστοφόρον, με μικρὰν κεφαλὴν, μακρότατον λαιμόν, σῶμα ὀγκώδες καὶ βραχύ, μετὰ πελωρίας οὐράς, ὁμοιάζον δηλαδὴ πρὸς τὸν παλαιότατον Πησιόσαυρον τῆς δευτερογεννοῦς ἐποχῆς. Τέλος τὸ ζῶον τοῦτο καλύπτεται ὑπὸ τριχώματος, προσωμοιάζει τῆς Φώκης καὶ τὸ μήκος του ποικίλει μετὰ 15—30 μέτρων.

Πολλάκις δὲ εἰς τὸν ὄρμον τοῦ Ἀλόγκ ἀξιο-

ματικοὶ τοῦ ναυτικοῦ ἐκνήγησαν ζῶα 20 περίπου μέτρων, ὁμοιάζοντα πρὸς τὸ περιγραφέν. Τί εἶδους ζῶον εἶναι ὁμοῖον τούτου, Ποίας θαλάσσης κατοικεῖ; Πῶς ἀκόμη δὲν συνελήφθη τοιοῦτο τι; Ἴδου ζητήματα ἀκόμη ἄλυτα.

Σκεφθῶμεν ὅμως, ὅτι ὁ Ὠκεανὸς καλύπτει τὰ τρία τέταρτα τῆς γῆτινος σφαίρας. Σοφώτατα λοιπὸν πνευματώδεις τις ἐπιστήμων εἶπεν, ὅτι «ὁ πλανήτης μας ἐπλάσθη κυρίως χάριν τῶν ἰχθύων».

Ὁ ἄνθρωπος τῶρα μόλις ἤρchiσε τὴν πραγματικὴν μελέτην τῶν θαλασσῶν καὶ ὀφείλει ἐν πρὸς ἐν ν' ἀποσπάσῃ τὰ μυστήρια, τὰ ὅποια τόσον ζηλοτύπως ἐγκλείει ὁ ἀχανὴς Ὠκεανός.

Κατὰ τὸν Π. Moreux

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΤΟ ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΟ

Γιὰ δὲς τὸ κύμα πάλι πῶς γέρονι στ' ἀκρογιάλι καὶ γεγῶρα πῶς σχίζει ἡ βάρκα τὰ νερά! Γλυκὰ φουὰ τ' ἀγέρι λι' ὀλόμωροφον ναυτάκι πρὶν λύση τὸ πανάκι τραβάει τὰ κουτιά.

Στὸ γαλανὸ τὸ κύμα ἂν ἴσως γίγη θύμα στὸ νοῦ του δὲν τὸ βάζει κι' ἀφρόντιστα γελά! καὶ κι' αὐτὸ ἐλπίζει, καὶ κει τοῦ ἀρμενίζει στὸ πλάι του γυρίζει βλέπει λαχταριστά.

Κεὶ δίπλα στὸ τιμόνι τὸ χέρι του σιμῶνει τὸ κόκκινο ζουνάκι ποῦ κοιτεται διγμένο, τοῦ τῶχει χαρισμένο ὀμορφη ψαροπούλα τὸ βλέπει καὶ διακροῦζει, αὐτὴ τῶχει φτιασμένο.

Νειώθει τὰ δνειρά της πλεγμένα καὶ ἐκεῖνα ὡσαν κατάσπρα κρῖνα γι' αὐτὸν μονάχι εἶναι! Τὸ βλέμμα του θαμπώνει τὸ θάρρος στὴ ψυχὴ του ἐλπίδες φανερώνει γιὰ κείνη τὴν καλὴ του.

Πόσα μακρὰ κελὰγη καὶ κύματ' ἀφροισμένα γι' αὐτὴνε θὰ περνοῦσε γιὰ τὴ γλυκεῖα μάτιά της καὶ ὅταν θὰ γυρίση με στήθη κουρασμένα ὅχι πῶς θὰ λησμονήση τοὺς κόπους οὐδὲν θὰ γύρη εἰς τὴ θερμὴ ἀγκαλιὰ της!

ΑΔΕΞΑΝΔΡΑ ΑΔΒΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΣΤΡΟΝΟΜΟΙ

Ἡ Θεωρία τοῦ Ἀριστάρχου.

Ἡ διάμετρος τοῦ Ἡλίου.—Μία ἔκλειψις πρὸ 2195 ἐτῶν.

Ἐξεδόθη πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐν Ὁξφόρδῃ ἐν νέον αστρονομικὸν βιβλίον τοῦ σέρ Θωμᾶ Χήθ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀριστάρχος ὁ Σάμιος», ὁ ἀρχαῖος Κοπέρνικος. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Ἀστρονομίας μέχρι τοῦ Ἀριστάρχου καὶ περιέχει τὸ περὶ τῶν μεγεθῶν καὶ τῶν ἀποστάσεων τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης σύγγραμμα τοῦ Ἀριστάρχου ἐπὶ τῇ βάσει νεωστὶ ἀνακλυφθέντος Ἑλληνικοῦ κειμένου.

Ἐκ βιβλιοκρισίας δημοσιευθείσης εἰς τὸ Φιλολογικὸν Περὶ τῶν «Τάμις» τῆς 3116ης Ὀκτωβρίου παραλαμβάνομεν τὰ ἐξῆς λίαν ἐνδιαφέροντα:

Ἀριστάρχος καὶ Κοπέρνικος.

Ἀριστάρχος ὁ Σάμιος ἦτο ὁ πρῶτος ἰσχυρισθεὶς, ὅτι ὁ Ἡλιος καὶ οὐχὶ ἡ Γῆ ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τοῦ συστήματος ἡμῶν καὶ συνεπῶς πρῶτος αὐτὸς ἐξ ὅλων τῶν ἀνθρώπων ὑπεβίβασε τὸν πλανήτην μας εἰς θέσιν ὑποδεεστέραν.

Καὶ ὅμως ἐπὶ ἑκατὸν ἀνθρώπων σημερινῶν, οἱ ὅποιοι γνωρίζουν τὸν Κοπέρνικον οὔτε εἰς καὶ μόνος ἔχει ἀκούσει τι περὶ τοῦ Ἀριστάρχου.

Ὁ λόγος δὲν εἶνε δύσκολον νὰ ἀνευρεθῇ. Οἱ πρῶτοι ἀνακαλύπτοντες μίαν ἀλήθειαν εἶνε καταδικασμένοι νὰ μένουν ἄγνωστοι ἐπὶ πολὺ, διότι σπεύρουν ἐπὶ ἐδάφους ἀπροετοιμαστού.

Αἱ ἰδέαι των βλαστάνουν εἰς μίαν σκοτεινὴν γωνίαν τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως μέχρις οὗ νεώτεροι σοφοὶ τὰς καλλιεργήσουν δεόντως, ὅποτε ἀποδίδουν καρπὸν.

Ὁ Κοπέρνικος, ἐντούτοις, ἀνεγνώρισεν ὅτι ἡ ἰδέα του ὠφέλιμο εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ Ἀριστάρχου, ὁ δὲ Γαλιλαῖος, ὅστις ἐπεσκέασεν ἀργότερον τὸν Κοπέρνικον, δὲν ἀπεισιώπησεν οὐδ' αὐτὸς τὸ ὄνομα τοῦ Σαμίου Ἀστρονόμου.

Νόμος τῆς προοπτικῆς εἶνε τὰ ἀπώτερα νὰ ἐπισκιαζώνται παρὰ τῶν πλησιεστέρων, ἐφ' ὅσον ὅμως ταῦτα καὶ ἐκεῖνα ὑποχωροῦν εἰς τὰ βάθη τῶν αἰώνων, αἱ ἀναλογίαι ἀποκαθίστανται κατάδηλοι. Καὶ σήμερον ὁ Ἀριστάρχος δύναται νὰ καταλάβῃ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀστρονομίας τὴν ἀνήκουσαν εἰς αὐτὸν θέσιν.

Ἐπῆρξεν ὁ πρῶτος ἀσκηπτόμενος ἀνθρώπος, ὁ ὅποιος ἔθραυσε τὰ δεσμὰ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγωισμοῦ, χάρις εἰς τὸν ὅποιον αὐτάρεσκον ἐγωισμὸν ἡ Γῆ μας κατεῖχε τὸν θρόνον τοῦ Σὺμπαντος.

Ὁ Ἀρχιμήδης.

Οὐδεμία ἀμφιβολία—γράφει ὁ σέρ Θωμᾶς Χήθ—ὅτι ὁ Ἀριστάρχος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος διευτυπώσας τὴν ἡλιοκεντρικὴν ὑπόθεσιν. Αἱ ἀρχαῖαι μαρτυρίαι εἶνε σύμφωνοι ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, πρῶτος δὲ μεταξὺ τῶν μαρτύρων εἶνε αὐτὸς ὁ Ἀρχιμήδης, νεώτερος σύγχρονος τοῦ Ἀριστάρχου, συνεπῶς δὲ μάρτυς λίαν ἀξιοπίστος.

Ὁ Σκιαπερέλης ἐν τούτοις ὑπεστήριξεν, ὅτι ὁ πρῶτος διευτυπώσας τὴν θεωρίαν περὶ τῆς κινήσεως τῆς Γῆς εἶνε ὁ ἀστρονόμος Ἡρακλείδης, ἐξάγων τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἐκ μιᾶς περιωπῆς ἀρχαιοτάτου Ἑλληνικοῦ συγγράμματος, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἐξῆς:

«... δι' ὃ καὶ παρελθὼν τίς φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός, ὅτι καὶ κινουμένης πῶς τῆς γῆς κτλ.»

Ἄλλ' ὁ σέρ Θωμᾶς Χήθ πρεσβεῖ μετὰ τοῦ Τάννερου, ὅτι τὸ ὄνομα «Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός» εἶνε μεταγενεστέρα παρεμβολή εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον, ἐκ τῶν συνήθων εἰς τὰ Ἑλληνικὰ χειρόγραφα. Διὰ τοῦτο ἡ δόξα τῆς πρώτης ἀνακάλυψως μιᾶς ἐπιστημονικῆς ἀληθείας ἀπομένει ἀναμφισβητήτως πλέον εἰς τὸν Ἀριστάρχον.

Ἡλιος καὶ Σελήνη.

Πόθεν ὁ Ἀριστάρχος προῆλθεν εἰς τὴν εὐρεσιν τῆς μεγάλης ἡλιοκεντρικῆς ἀληθείας, δὲν εἶνε ἀτυχῶς γνωστὸν. Εἰς ἐν νεανικὸν σύγγραμμα τοῦ περὶ τῶν Μεγεθῶν καὶ τῶν Ἀποστάσεων τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ἡ μαθηματικὴ ἱκανότης τοῦ ἀνδρός, ὀρίζεται ἡ γωνιαία διάμετρος τοῦ Ἡλίου ἐσφαλμένως. Ἄλλ' αὐτὸς ὁ Ἀριστάρχος βραδύτερον διώρθωσε τὰ μαθηματικὰ αὐτοῦ σφάλματα ἐν νεωτέρᾳ πραγματείᾳ, τῆς ὁποίας τὸ κείμενον ἐτυπώθη τὸ πρῶτον ἐν Ὁξφόρδῃ κατὰ τὸ 1688 παρὰ τοῦ Τζὼν Οὐώλλις, ἀνετυπώθη δὲ ἐκ φωτογραφιῶν τοῦ κειμένου, τὸ ὅποσον φυλάσσεται εἰς τὸ Βατικανόν, παρὰ τοῦ σέρ Θωμᾶ Χήθ, ὡς ἐνδειξίς εὐλαβείας πρὸς τὴν μνήμην ἐνὸς μεγάλου ἀνδρός.

Ἡ πραγματεία αὕτη, καίτοι οὐδὲν ἀναφέρει περὶ τῆς ἡλιοκεντρικῆς θεωρίας, ἐγείρει ζητήματα ὑψίστου ἐνδιαφέροντος.

Ὁ Ἀρχιμήδης βεβαίως ὅτι ὁ Ἀριστάρχος ἀνεκάλυψεν ὅτι τὸ μέγεθος τοῦ Ἡλίου ἀποτελεῖ

περίπου τὸ 7200ν μέρος τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου ἢ ἐκτίμησις αὕτη προσεγγίζει καταπληκτικῶς εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἄλλὰ πῶς ὁ Ἀριστάρχος ἤχθη εἰς τὴν ἀνακάλυψίν του;

Ἄν κάμωμεν εἰς δίσκον, μὴ διαπερόμενον παρὰ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, μικρὰν ὀπὴν καὶ θέσωμεν τὸν δίσκον τοῦτον ἀπέναντι τοῦ ἡλίου, τὸ ἡλιακὸν φῶς, διερχόμενον διὰ τῆς ὀπῆς ταύτης σχηματίζει ἐπὶ τῆς σκιερᾶς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἔκλειψιν. Ἄν ὑψώσωμεν ἢ καταβιβάσωμεν τὸν δίσκον, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ φωταῖνῃ αὕτη ἔκλειψις αὐξάνεται ἢ σμικρύνεται. Μαθηματικὸς λοιπὸν, οἷος ὁ Ἀριστάρχος, ὁ ἀκατενόησεν ἀναμφιβόλως, ὅτι ἐκ τοῦ πλάτους τῆς ἔκλειψεως καὶ ἐκ τῆς ἀποστάσεως τοῦ δίσκου ἐξ αὐτῆς ἠδύνατο νὰ εὕρῃ τὴν γωνιαίαν διάμετρον τοῦ ἡλίου.

Μία Ἐκλειψις.

Ἡ ἔκλειψις τοῦ ἡλίου παρέχει εὐκαιρίαν πρὸς μελέτην τοιούτων φαινομένων. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὅταν ὁ ἥλιος μεταβάλλεται εἰς δρεπνοειδὲς ἡμικύκλιον ἐκ τῆς ἐπιπροσθούσης σελήνης, ἡ σκιά, τὴν ὁποίαν ρίπτουν τὰ φύλλα ἐπὶ τῆς γῆς ἔχει σχῆμα ἡμισελήνου. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἦτο βεβαίως καταφθνὲς εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀριστάρχου, ὅσον καὶ σήμερον, καὶ οἱ μαθηματικοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι θὰ ἐπεζήτησαν τὴν ἐξήγησίν του.

Καὶ προβάλλεται τοιουτοτρόπως τὸ ἐρώτημα: Πότε ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀριστάρχου συνέβη ἔκλειψις ἡλίου ἐν Ἑλλάδι; Μία τῶν χρονολογιῶν, ἐξ ὧν ὀρίζεται ὁ χρόνος τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἀριστάρχου ἀναφέρει ὅτι οὗτος προέβη εἰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἡλιοστάσιου κατὰ τὸ 281—280 π. Χ. Ἡ χρονολογία αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν «Σύνταξιν» τοῦ Πτολεμαίου.

Ἐξακριβοῦται ἐν τούτοις ἐπιστημονικῶς, ὅτι τὴν 8ην Αὐγούστου τοῦ 282 π. Χ. ἐγένετο ἐν Ἑλλάδι μεγάλη μερικὴ ἔκλειψις ἡλίου, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ὀλικὴ εἰς σημεῖα τινὰ τῆς σημερινῆς Τουρκίας. Δὲν εἶνε ἀπίθκνον ὅτι ὁ Ἀριστάρχος ἐπωρλήθη τῆς εὐκαιρίας πρὸς ἐξακριβώσιν τῶν προηγουμένων αὐτοῦ παρατηρήσεων περὶ τῆς ἡλιακῆς διαμέτρου.

Ὁ Ἀριστοτέλης.

Ὁ σέρ Θωμᾶς Χήθ ἀσχολεῖται εἰς τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ βιβλίου του καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὀλίγων γνωστῶν Ἑλλήνων ἀστρονόμων.

Ὁ κ. Χήθ ἀμύνεται ἐπίσης ὑπὲρ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας τοῦ Ἀριστοτέλους, τὴν ὁποίαν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀστρονομίαν, πολλοὶ νεώτεροι ἀστρονόμοι ἀδίκως ἐπέκριναν.

Ὁ Ἀριστοτέλης—λέγει ὁ σέρ Θωμᾶς Χήθ—παρέσχε θετικὴν καὶ πολυτίμον συμβουλήν

εἰς τὴν ἐπιστήμην ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐξέτασιν τῆς περιστροφικῆς κινήσεως τῆς Σελήνης, θὰ ἦτο δὲ ἀδίκον νὰ μὴ ἀναφέρεται καὶ μεταξὺ τῶν δικσῶν ἀστρονόμων τῆς ἀρχαιότητος.

Ὁ κ. Χήθ ἀναφέρει ἐν τέλει τὸν Ἑλληνα Ἀνεξίμανδρον, πρῶτον σχεδιάσαντα τὸν Χάρτην τοῦ τότε κατοικουμένου κόσμου, καὶ τὸν Ξενοφάνην, ὅστις, ἐν ἡλικίᾳ 92 ἐτῶν γράψας ποιήματα, ἔρριψε πρῶτος τὴν ἰδέαν τῆς ἀπείρου διχοχῆς νέων ἡλίων, ἧτις ὑπῆρξεν ὁ πυρὴν τῆς θεωρίας τῶν διαφόρων ἡλιακῶν συστημάτων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝΟΡΚΩΝ

Τι εἶνε λοιπὸν τὸ ὄρκωτὸν δικαστήριον; Πῶς ἐκλέγονται οἱ ἑνορκοὶ ἐν τῇ ὁμάδῃ τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν; Πῶς γίνεταί τις ἑνορκος;

Μίαν πρῶτην εἰς κλητῆρ κρούει τὴν θύραν σας, ἐξάγει ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου του ἔγγραφόν τι, τὸ παρουσιάζει σεῖς δὲ σπεύδετε νὰ κάθητε γινῶσιν τούτου. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο σὰς εἰδοποιεῖ ὅτι διορίζεσθε ἑνορκος ὁ δὲ κλητῆρ σὰς παρακαλεῖ νὰ τὸ ὑπογράψητε. «Ἄλλὰ, παρατηρεῖτε δὲν ἐζήτησα ἀπὸ κανένα νὰ γίνω ἑνορκος». Καὶ πράγματι γίνεταί τις ἑνορκος χωρὶς νὰ τὸ ζητήσῃ. Οἱ ἑνορκοὶ ἐκλέγονται ἐν τῷ ἐφετείῳ διὰ κλήρου, εἶνε τεσσαράκοντα τὸν ἀριθμὸν δι' ἑκάστον κακουργιοδικεῖον, ἐξ ὧν τριάκοντα ἐξ τακτικοὶ καὶ τέσσαρες ἀναπληρωματικοί.

Ὅστε, παρατηρεῖ τις ἐκ τούτου, ὅτι ἡ τύχη ἀποφαρίζει. Ἡ τύχη δυνατὸν νὰ δημιουργήσῃ ὄρκωτὸν δικαστήριον ἐπιεικὲς, δύναται ὅμως ἐπίσης νὰ σχηματίσῃ τοιοῦτον αὐστηρὸν καὶ ἀκαμπτον μάλιστα. Δύναται νὰ ἐκλέξῃ δικαστήριον θαρραλέον ἢ μικροψύχον. Εἰς κλήρος ληφθεὶς ἀντὶ ἄλλου ἐν τῇ κληρωτίδι ἐνθα εὐρίσκονται τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν χιλιάδων πολιτῶν, οἵτινες κρίνονται κατάλληλοι διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἑνορκου, δύναται νὰ κάμῃ νὰ κλίνῃ ἢ πλάστιγξ ὑπὲρ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς ἐφαρμογῆς, τῆς ἀποστολῆς τοῦ ὄρκου τοῦ δικαστηρίου. Ὅτε ἐν Γαλλίᾳ ὁ ἀναρχικὸς Rovachol παρέστη κατὰ πρῶτον πρὸ τοῦ κακουργιοδικείου, κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 1892, οἱ ἑνορκοὶ τῷ ἐχάρισαν τὰς ἐλαφρυντικὰς περιπτώσεις! Ὁ ἄθλιος οὗτος ὅστις, ὀλίγους μῆνας μετὰ ταῦτα, κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὑπὸ τοῦ κακουργιοδικείου τῆς Mont-brison, παρέστη πρὸ δικαστηρίου μικροψύχου.

Ἐπὶ τούτοις θὰ δώσωμεν μίαν λεπτομέρειαν ἧτις παρέχει καλῶς τὴν ἰδέαν τῆς μεταβλη-

της των ενόρκων διαθέσεως. Όταν οι ένορκοι εύρισκοντο εν τῇ αιθούσῃ των συζητήσεων, όλοι ήταν σύμφωνοι, πρό της ψηφοφορίας, να άρνηθώσιν εις τόν κκουργον τὰ ελαφρυντικά. Ἄλλ' έπρεπε να γίνη ψηφοφορία, δηλα δὴ να επιβιβασθῆ ἡ διάθεσις εμπράκτως, να εύρωσιν ἴσως τὰ όνόματα αὐτῶν τῆς επαύριον εντός των εφημεριδων και να εκτεθώσιν εις αντεκδικήσεις, εις βόμβας! Έψήφισαν και τὸ αποτέλεσμα υπήρξεν ὅπως διάφορον παρ' ὅτι ἠδύνατό τις να περιμένῃ. Αἱ ελαφρυντικαὶ περιπτώσεις επεψηφίσθησαν δια έπτὰ ψήφων πρὸς πέντε. Έψήφισαν εκ νέου, τὸ αποτέλεσμα υπήρξε τὸ αὐτό. Τὴν φορὰν ταύτην τὸ δικαστήριον, ὅπερ ἡ τύχη εἶχεν υποδείξει, ἦτο μικρόψυχον. Τούτων εντός τὸ δικαστήριον τῆς Mont-brison ἦτο δικαστήριον θαρράλεον. Ὁ Rovachol υπέστη κατόπιν τῆς δευτέρας κατάδικης τὴν εσχάτην ποινήν.

Ἡ σύνθεσις λοιπὸν τοῦ ὄρκωτοῦ δικαστηρίου πικροίει ἀπὸ περιστάσεως εις περιστάσιν. Οἱ ένορκοι τῆς υποθέσεως τοῦ Steinheil, ὅτινες ὄφειλον ἐπὶ έννέα συνεδριάσεις να ακολουθήσωσι τὰς ἐπιπετείας τοῦ θλιβερωτέρου και τοῦ μυστηριωδεστέρου δράματος, ἀπετελοῦντο ἀπὸ τρεῖς ιδιοκτῆτας, ένα έμπορον, ένα κεφαλαίουχοον, ένα έμποροῦπάλληλον, ένα συνθέτην μουσικῆς, ένα μηχανικόν, ένα συνθέτην μηχανῶν, ένα τέκτονα, ένα ἀρτοποιόν και ένα μάγειρον. Εἰς δίκην ληστῶν ἐφαμίλλων τοῦ Μπονώ και Γκαρνιέ παρεκάθηντο ὡς ένορκοι: Εἰς ιδιοκτῆτης, δύο μηχανικοί, εις κεφαλαίουχος, εις συνταξιοῦχος, εις διδάκτωρ τῆς ἱατρικῆς, εις εργοστασιαρχῆς ἀμαζῶν, εις ἐπιχειρηματίας τσιμέντων, εις έμπορος, εις υπάλληλος μεσίτου, εις γραφεὺς συμβολαιογραφείου, και εις υπάλληλος.

Ἐνδιαφέρουσα παρατήρησις, τὰ λεγόμενα ελευθερία επαγγέλματα εύρισκονται εν ἐλαχίστη μερίδι εν τοῖς ὄρκωτοῖς δικαστηρίοις: Εἰς συνθέτης μουσικῆς εις τὴν υποθέσιν Steinheil, δύο μηχανικοί και εις διδάκτωρ τῆς ἱατρικῆς εις τὴν υποθέσιν των ληστῶν ὁ κ. Z Cruppi ὅστις πρὶν γίνη ὑπουργός των Ἐξωτερικῶν, υπήρξε γενικός δικηγόρος, ἔκαμε ταξινόμησιν κατὰ επαγγέλματα: ἐπὶ των 1500 ὀνομάτων τοῦ κκοουργιοδικείου τοῦ Σηκουάνα, δηλα δὴ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως τοῦ ὅλου (3000) ἄτινα καταγράφονται εν τῷ ἐτησίῳ κταλόγῳ, εἴθησαν εις τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα: 849 έμποροι ἢ βιομήχανοι, ταξιδιωτὰι έμπορικοὶ ἢ υπάλληλοι έμπορικοί, 281 ιδιοκτῆται ἢ κεφαλαίουχοοι, 174 μηχανικοί, καθηγηταί, δικηγόροι, υπάλληλοι και μέλη διαφόρων ελευθερίων επαγγελμάτων, 53 κτηνίατροι, ἱατροὶ και φαρμακοποιοί, 57 ἀρχιτέκτονες, 64 συνταξιοῦχοι και τέλος 22 καλλιτέχνη. Ἐκ των ἀριθμῶν τούτων ὁ κ. Cruppi συνεπέρανεν, ὅτι

νὸ ὄρκωτὸν δικαστήριον τοῦ Σηκουάνα σύγκειται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐξ εμπόρων, και εἶνε ἀτελευτήτως σπάνιον, εις ἐκάστην υποθέσιν μεταξὺ των δώδεκα ενόρκων, να μὴ παρακαθήσασιν τοῦλάχιστον ἐπτὰ έμποροι τούτέστιν ἢ ἀπόλυτος πλειονότης.

Οἱ πλείστοι των εμπόρων τούτων καταγίνονται εις μικρεμπορία, κρατῶσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εὐτελεῆ καταστήματα, έμποροι οἴνων, ἀρτοποιοὶ κτλ. Ὁ κ. Cruppi συνήντησεν, ὡς ἐξοχότηας, δύο ἀκαδηματικούς, τρεῖς ἢ τέσσαρας ζωγράφους, δύο μέλη τοῦ Ἰνστιτούτου, ἄνδρας τινὰς των γραμμάτων, ένα μεγαλοτραπεζίτην, δύο μεγάλους ἐκδότας, εν ὅλω τριάκοντα τέσσαρα γνωστὰ ὀνόματα.

Ἐὰν συχνότατα, ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἡ τύχη δεικνύει ὡς ενόρκους θεωροῦσι τὴν ὑπηρεσίαν των ὡς ἀγγαρίαν και προσπαθοῦσι να τὴν ἀποφύγωσιν, ἐξ ἀντιθέτου παρατηροῦνται παρὰ τισι ἀπλοῖκῶ κινήματα ἐγωϊσμοῦ. Τοῦτο σημαίνει ὅτι εἶνε έμποροι ἀμέμπτου ὑπολήψεως, ἄνθρωποι ἱκανοὶ να κρίνωσι τοὺς συμπολίτας αὐτῶν. Ένορκοὶ τινες, πρὸ μικροῦ ἐκλεγέντες, τρέχουσι παρὰ τοῖς τυπογράφοις ἕνα παραγγείλωτιν ἐπισκεπτήρια «Δεῖνα ένορκος τοῦ κκοουργιοδικείου Ἄ. . .» Εἰς διακεκριμένους δικαστῆς τοῦ δικαστηρίου των Πικρισίων εἶδεν ἰδίους ὄμμασιν ἐπισκεπτήριον φέρον τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην: «Χ. πρῶην πρόεδρος των ενόρκων.» Ἐτερος δικαστῆς, κατὰ τὴν ἀρχὴν μιᾶς περιόδου, ἔσχε τὴν ἐπισκεψιν ἐνὸς ἀγαθοῦ ἀνθρώπου, ὅστις τὸν ἠρώτησεν ἐὰν ἠδύνατο να παραμεινῆ ένορκος. Ἦτο παρὰ τῷ ὑποδειγματικῷ τούτῳ ενόρκῳ μία ψύχωσις.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἡ στιγμή καθ' ἣν οἱ ένορκοι θὰ ἐξασκήσωσι τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν. Συναθροίζονται δια πρώτην φορὰν εντός τῆς αιθούσης της των συσκέψεων. Εἰς τὸ κέντρον τῆς αιθούσης, ὡσεὶ τῆς τράπεζα με πράσινον ἐπικάλυμα ὑποβαστάζει τὴν κληρωτίδα, ἣτις ἐμπεριέχει 40 μικρὰ ξύλινα σφαιρίδια ἐξ ὧν εἶνε ἐγγεγραμμένα τὰ ὀνόματα των ενόρκων. Τὸ δικαστήριον των συνεδρῶν καθῆται ἐπὶ καθέκλων. Δεξιῶ, ὄρθιος πλησίον τοῦ τοίχου, μεταξὺ δύο φυλάκων, ἵσταται ὁ κατηγορούμενος τὸν ὁποῖον φωτίζει τὸ φῶς ἐνὸς παραθύρου. Ὁ πρόεδρος ἐγείρεται, βυθίζει τὴν χεῖρα εντός τῆς κληρωτίδος, ἐξάγει εν σφαιρίδιον, ἀναγινώσκει τὸ ὄνομα, ὅπερ ἀναγράφεται ἐπ αὐτοῦ. Τὸ πρῶτον ὄνομα ὅπερ ἐξέρχεται εκ τῆς κληρωτίδος εἶνε τὸ τοῦ προέδρου των ενόρκων.⁽¹⁾

Τὸ δικαστήριον ὡς και ὁ δικηγόρος τοῦ κατηγορουμένου ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαίρεσεως, δηλα δὴ τὸ δικαίωμα τοῦ να ἀπομακρύνωσιν εκ τοῦ ὄρκωτοῦ δικαστηρίου ἐκεῖνους

(1) Ἐνταῦθα ὡς και κατωτέρω τὸ πρᾶγμα διαφέρει ἄλλοθεν εν Βαλλὰδι.

ὅτινες θὰ ἠδύναντο να φανώσιν εις αὐτοὺς ὡς ὑπόπτοι κλίσεως πρὸς εν των μερῶν. Συχνὰ εις τὰς σοβαρὰς υποθέσεις ἢ κληρώσεις των ενόρκων τῆρεῖ αὐτοὺς εν διεγέρσει: «Τὸ ὄνομά μου θὰ κληρωθῆ;» Ὅτε κατὰ τὸ 1892, εις τὴν υποθέσιν ταύτην τοῦ Rovachol, περὶ ἣς πρὸ ὀλίγου ὠμιλήσαμεν, ὁ πρόεδρος ἀνέγνωσε τὸ ὄνομα ὅπερ πρῶτον ἐξῆλθεν εκ τῆς κληρωτίδος, ἠκούσθη μία κρυγῆ, εις ἄνθρωπος ἔκιστο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πληγείς ὑπὸ αἰφνιδίας προσβολῆς: Μετέφερον αὐτὸν ἐκεῖθεν. Ἦτο ὁ πρῶτος ένορκος. Τότε ἦτο ἡ ἐποχὴ ἀκριβῶς των ἀναρχικῶν αντεκδικήσεων. Αἱ βόμβαι ἐξεσφενδονίζοντο καταστρέφουσαι καταστήματα και δημιουργοῦσαι θύματα. Ἦτο ἡ στιγμή καθ' ἣν ὁ εἰσαγγελεὺς Guesnay de Beaurequire ἐφώναζεν εν πλήρει κκοουργιοδικείῳ: «Τίς λοιπὸν φοβεῖται ἐδῶ;» Τινες των ενόρκων δὲν ἀπέκρυπτον τὰς ἀνησυχίας αὐτῶν.

Ἦδη εύρισκονται οἱ ένορκοι εν τῇ αιθούσῃ των συνεδριάσεων. Κατέλαβον τὰς δι' αὐτοὺς προωρισμένας θέσεις «Οἱ κ. συνεδροὶ, κύριοι» Οἱ δικασταὶ καταλαμβάνουσι τὰς θέσεις αὐτῶν. Ὁ κατηγορούμενος ἢ οἱ κατηγορούμενοι εἰσέρχεται περιστοιχιζόμενος ὑπὸ φυλάκων. Ὁ συνήγορος εύρίσκειται πλησίον αὐτοῦ. Μέχρι τούδε ὅλη ἡ προσοχὴ των ενόρκων εἶνε προσηλωμένη ἐπὶ τῆς ἐδρας. Ἄλλ' ἀφῆνης συγκεχυμένος τις ψίθυρος ἐγείρεται. Οἱ ένορκοι στρέφουσι τὴν κεφαλήν. Τὰ βλέμματα αὐτῶν περιτρέχουσι τὴν αἰθούσαν, ἐνθα τὸ κοινὸν συνεσφιγμένον ἀναμένει. Τὸ κοινὸν ἀπὸ τοῦδε θὰ εἶνε εις εκ των κυρίων τῆς στιγμῆς. Θὰ διαδηλώσῃ, θὰ χειροκροτήσῃ θὰ φωνάξῃ τὴν ἐπιδοκιμασίαν ἢ τὴν δυσἀρέτικίαν αὐτοῦ. Νέα ἀτμόσφαιρα θὰ καλύψῃ τοὺς δώδεκα ἡμῶν προσκαίρους δικαστὰς. Καί, ὅταν ἡ ὑπεράσπισις θὰ ὀμιλήσῃ, θὰ εἶνε πλέον ἄλλο πρᾶγμα. Πῶς να ἀντισταθώσιν εις τοὺς θερμοὺς αὐτῆς λόγους; πῶς να διαφύγωσιν ἀπὸ τὰς προτροπὰς αἰτινες θὰ ἐνσκήψωσι πανταχούθεν; Τὸ κοινόν, οἱ δικηγόροι, οἱ μάρτυρες, οἱ πραγματογνώμονες θὰ συναμώσωσιν δια να μιλᾶζωσι τὴν συνειδησιν τοῦ ἀτυχοῦς ενόρκου.

Μεταξὺ των προτροπῶν αἰτινες θὰ ἀσκήσωσιν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς συνειδήσεως των ενόρκων δέον να τεθῆ εν τῇ πρώτῃ γραμμῇ ἢ γνώμη τοῦ ἐπιστήμονος, τοῦ ἱατρικοῦ πραγματογνώμονος. Ὅταν ὑπάρχῃ ἀμφιβολία εις τὴν ψυχὴν τοῦ ενόρκου κλητεῖται ὁ ἐξοχος ἀνὴρ οὕτινος ὁ λόγος περὶ πῆστιν. Κατὰ τὴν διάσημον δίκην τῆς Κας Lafarge, ὁ ἱατρὸς Orfila ἐκλήθη, και ἡ γνώμη του ἐπέσυρε τὴν καταδίκην. Ἰδοὺ ἄλλο πρόσφατον συμβάν. Ἐν ἀληθείᾳ, τοῦτο ἐκτύλισσεται, οὐχὶ εν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀλλ' εν τῇ αιθούσῃ των συσκέψεων των ενόρκων. Πρόκειται περὶ μιᾶς ἀθλίης μεθύσου, ἣτις ἐδέχθη κτύπημα μαχαί-

ρας εις τὸν τράχηλον. Τὸ ὄπλον ὅπερ ἐπέφερε τὸν θάνατον εἶνε ἐλάχιστον μαχαϊρίδιον εκ λευκοσιδήρου με κυρτὴν ἀκμήν. Ἡ αὐτοψία ἀπέδειξε ὅτι οὐδὲν των σπουδαίων ἀγγείων ἐθίγη. Καί, εν τούτοις, τὸ θῦμα ἀπέθκνε ἐξ αἰμοραγίας, ἐπτὰ ἢ ὀκτῶ ὥρας βραδύτερον. Τὰ δύο ζητήματα ἄτινα ἦσαν: α' Ὁ κατηγορούμενος ἐκτύπησεν ἐκουσίως τὸ θῦμα; Τὰ κτυπήματα ἔφερον τὸν θάνατον; Ἐὰν οἱ ένορκοι ἀπήντων «ναί» και ἐπὶ των δύο ἐρωτήσεων, ἡ ποινὴ θὰ ἦτο ὀρισμένα ἔτη εἰρκτῆς ὠρζομένης ὑπὸ των συνεδρῶν. Ἐὰν ἀπήντων «ναί» εις τὴν πρώτην ἐρώτησιν και «οὐχὶ» εις τὴν δευτέραν, ἡ ποινὴ θὰ ἦτο ὀλίγοι μόνον μῆνες φυλακίσεως.

Οἱ ένορκοι ἀπήντησαν καταφατικῶς εις τὴν πρώτην ἐρώτησιν και βεβαιώτατα θὰ ἀπήντων «ναί» και εις τὴν δευτέραν, ὅτε εις των ενόρκων, ἱατρὸς τὸ ἐπάγγελμα, λαμβάνει τὸν λόγον. Ἐξηγεῖ εις τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ ὅτι τὸ θῦμα, ἀλκολικὸν ὄν, και προσβεβλημένον ὑπὸ ἀσθενείας τοῦ ὕπατος, ἦτο ἕνεκα τούτου και μόνον ἐκτεθειμένον εις φοβεράς αἰμοραγίας, χωρὶς να εἶνε ἀνάγκη να πληγῆ ὑπὸ μαχαίρας. Ὅστε τὸ πλήγμα τοῦ μαχαϊριδίου δὲν ἦτο, εἰμὴ ἡ τελικὴ τοῦ θανάτου αἰτία. Τὸ ὄρκωτὸν δικαστήριον ἐπέισθη. Ὁ κατηγορούμενος ἀπηλλάγη με μῆνας μόνον τινὰς φυλακίσεως. Ἄνευ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ ἱατροῦ, θὰ κατεδικάζετο εις δέκα ἐτῶν εἰρκτῆν.

Ἄλλ' εις οὐδεμίαν περιστάσιν, οἱ ένορκοι εἶνε πλέον τεταραγμένοι εν τῇ συνειδήσει αὐτῶν, ἢ ὅταν πρόκειται να συντάξωσιν ἀπόφασιν ὑποθέσεως τινος εκ των λεγομένων «παθητικῶν». Εἰσὶν ἀναριθμητοὶ αἱ παθητικαὶ αὐταὶ υποθέσεις, ἐνθα τὸ περιστροφον, τὸ βιτριόλιον, ἔχουσι τὸ μέρος των, συχνάκις μέρος θανατηφόρον, πάντοτε ἀνάνδρου διαθέσεως. Εἰς τὰ φρικτὰ ταῦτα κκοουργήματα, φαίνεται ὅτι οἱ ένορκοι φυλάττουσι τὴν ἀπερίοριστον αὐτῶν ἐπιείκειαν. Ὁ κατηγορούμενος, ἢ ἡ κατηγορουμένη, ἐξέρχονται θριαμβευτικῶς χειροκροτούμενοι ὑπὸ κοινῷ σκανδαλώδους. Ἄ! αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι τῆς δίκης ἐνὸς παθητικοῦ κκοουργήματος, ὅποσον τρελλόν και ψιθυρίζον ἀκροατήριον! Ἐκαστος διερωτᾶται τί να σκέπτωνται οἱ ἀγαθοὶ οὔτοι δικασταὶ, καλοὶ πατέρες οἰογενεῖς, ἀμέμπτοι σύζυγοι, ὅταν συγχωρῶσι τοὺς ἐγκληματίας; Πῶς δὲν συλλογίζονται ὅτι ἀθωώνοντες τὸ ἔγκλημα τῆς χθές, ἐνθαρρύνουσι τοὺς ἐγκληματίας τῆς αὔριου; Εἰς ἐξοχος δικαστικός ὁ κ. Savajosl εις τὴν ἀρχὴν μιᾶς περιόδου τοῦ κκοουργιοδικείου τοῦ Σηκουάνα, παρεκάλει τοὺς ενόρκους να ἐκτελέσωσι τὸ καθῆκον αὐτῶν. «Οὐδὲν εἶνε μᾶλλον ὀλέθριον εις τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν, ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, ἢ ὁ μῦθος οὗτος τῆς ἐπιεικίης σας. Ἄρκει αὕτη να ἐξηγήτῃ πλείστα ἐγκλήματα και δύναται να εἶνε ἡ αἰτία τῆς

φρικτής ευκολίας μεθ' ἧς ἡ μάχαιρα, τὸ περιστροφὸν ἔχουσι θέσιν, ὅταν δὲν γίνεται χρῆσις βιτριολίου». Αἱ συνέπειαι τῆς κουφώτητος ταύτης τῶν ἐνόρκων ἐπισφραγίζονται, ἐὰν συμβουλευθῇ τις τοὺς ἀριθμοὺς τῶν φόνων, τῶν λεγομένων παθητικῶν. Ἀπὸ τοῦ 1896 μέχρι 1900, συνέβησαν ἐν Γαλλίᾳ 183 φόνοι τοιοῦτοι. Ἀπὸ τοῦ 1905 μέχρι 1910 ἀριθμοῦνται 305! κατὰ τὸ 1890, μόνον εἰς τὸν Νομὸν Σηκουάνα εὐρέθησαν 29 κατηγορούμενοι διὰ φόνον· 62 δὲ μετὰ τὸ 1910! Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 1ης Φεβρουαρίου 1913, ἀριθμοῦνται 13 παθητικοὶ φόνοι (δηλ. πλέον τῶν 150 τὸ ἔτος).

Δὲν εἶνε ἀληθῶς ἡ σκληρότερα ὕβρις πρὸς τὴν κοινὴν συνείδησιν νὰ ἐπιτρέπη τις εἰς ἕνα φονέα νὰ ἐγκαταλείπη θριαμβευτικῶς τὸ ἐδώλιον τοῦ κακουργιοδικείου, χειροκροτούμενον ὑπὸ κοινοῦ, πάντοτε σκανδαλώδους, ἔτοιμον νὰ δολοφονήσῃ ἐκ νέου ἐπειδὴ ἡ ἀθώωσις εἶνε προκαταβολικῶς βεβαία;

Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἡ στιγμή τῆς συσκέψεως τῶν ἐνόρκων, συμβαίνει συγγνά, ὥστε οἱ ἑνορκοὶ ὀλίγον διαφωτισμένοι, νὰ ἔχωσιν ἀνάγκην διαφωτίσεως. Καὶ καλεῖται τότε ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου ὅστις δίδει τὰς ἀναγκαίας ἐξηγήσεις. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ ζητήματα ψηφίζονται ἀσυζητητί. Ἀνταλλάσσονται ὀλίγα σκέψεις καὶ ψηφίζουσι. Δυστυχία εἰς τοὺς ἐνόρκους ἐὰν μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχει φλόαρος τις ἐκ τῶν ἐπικινδύνων τούτων ῥητόρων «δημιουργός» κατὰ τὴν συνήθη ἔκφρασιν, ὅστις μόλις οἱ ἑνορκοὶ λάβωσι θέσιν ζητεῖ εἰς τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ, νὰ ἀνακεφαλαιώσῃ τὴν ὑπόθεσιν τὴν ὁποῖαν ἀνακεφαλαιώνει κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ. Εἶνε ἡ τελευταία ἐκ τῶν προτροπῶν αἰτινὲς γίνονται εἰς τοὺς ἐνόρκους, οἵτινες συνήθως ψηφίζουσι ὡς δοκεῖ εἰς τὸν ατελευταίως ὁμιλήσαντα.

Εἰς ἐπίμετρον, κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην δὲν ἐπιρραζονται ἐκ τῆς γνώμης τοῦ ἐνόρκου τοῦ πλέον σημαίνοντος καὶ τοῦ πλέον πεφωτισμένου πνευματικῶς, πλεῖστα δ' ὅσα παραδείγματα ἀποδεικνύουσι τοῦτο.

Πολλὰ εἶνε τὰ ἀτοπα ἅτινα παρουσιάζουσιν οἱ ἑνορκοὶ ἐκλεγόμενοι ὅπως ἐκλέγονται. Ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις ἡ περιορισμένη ἐνίων ἐξ αὐτῶν, ἔχει λίαν δυσάρεστα ἀποτελέσματα ἐν ταῖς ἀποφάσεσιν αὐτῶν. Ἄγνοοσι τοὺς νόμους. Ἄλλοτε δὲ ἡ εὐκισθησία αὐτῶν, ἵνα μὴ καταδικασθῇ εἰς ἄνθρωπος εἰς πολὺ βαρεῖαν ποινήν, κάμνει αὐτοὺς νὰ βέπωσι πρὸς τὴν ἀθώωσιν. Ἄλλοτε τὸ ἀπλοϊκὸν αὐτῶν πνεῦμα δημιουργεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλαφρυντικὰ καὶ μὴ ἔχον τὰ μέσα νὰ διερευνήσῃ καὶ διαλευκάνῃ ψηφίζει ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου.

Διακεκριμένοι δικασταὶ ἀποδεικνύουσι διὰ μυρίων παραδειγμάτων, ὅτι καὶ αὐτὴ ἀκόμη

μόνη ἡ ὀρθογραφία, ἢ μᾶλλον ἡ ἀγνοία αὐτῆς, δύναται νὰ προξενήτῃ ἀτοπα ἐν ταῖς ἀποφάσεσιν τῶν ἐνόρκων. «Ἐγὼ ἀκούσει ὑπὸ τοῦ προέδρου ἐνὸς ὀρκωτοῦ δικαστηρίου, γράφει ὁ Gabriel Tarde ἐν τῇ «Ποινικῇ φιλοσοφίᾳ», τὴν πληροφορίαν ταύτην, ὅτι ἐν σοβαρωτάτῃ ὑπόθεσιν ἐπειδὴ ἐπὶ ἑπτὰ «οὐί» (ναί) τὸ ἐν ἔτος γεγραμμένον «Voui» ἐφάνη ὅτι ἔπρεπε νὰ ψηφίσωσιν ἐκ νέου. Τὴν δευτέραν φορὰν ὑπῆρχον μόνον ἕξ «οὐί» διότι ὁ κάτοχος τοῦ «Voui» γνωρίζων τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ «no» ἀγνοῶν ὅμως τὴν τοῦ «οὐί» ἐπρωτίμησε νὰ γράψῃ «no» τὴν φορὰν ταύτην.

Καὶ τούτων ὅπως ἐχόντων, ἴσως νομίση τις ἐκ πρώτης ὕψεως, ὅτι τὰ ἀνωτέρω σκοπὸν ἔχουσι νὰ φέρωσι τὸ πνεῦμα πρὸς τὴν κατάργησιν τῶν ὀρκωτῶν δικαστηρίων, «Ἀπαγε! Ἄλλ' ἐν τούτοις ἀνάγκη πᾶσα ῥιζικῆς αὐτοῦ μεταρρυθμίσεως ἐπὶ τὸ καλλίτερον καὶ τὸ λυσιτελέστερον. Ἐπὶ τούτου πλεῖστα γινώμαι, ὑπὸ πλείστων διαπρεπῶν νομομαθῶν ἐξηγήθησαν.

(Κατὰ τὸ Γαλλικόν)

Στ. Γ. Μ.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΤΑΦΩΝ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΗΡΩΩΝ

Ἐπιγράμματα

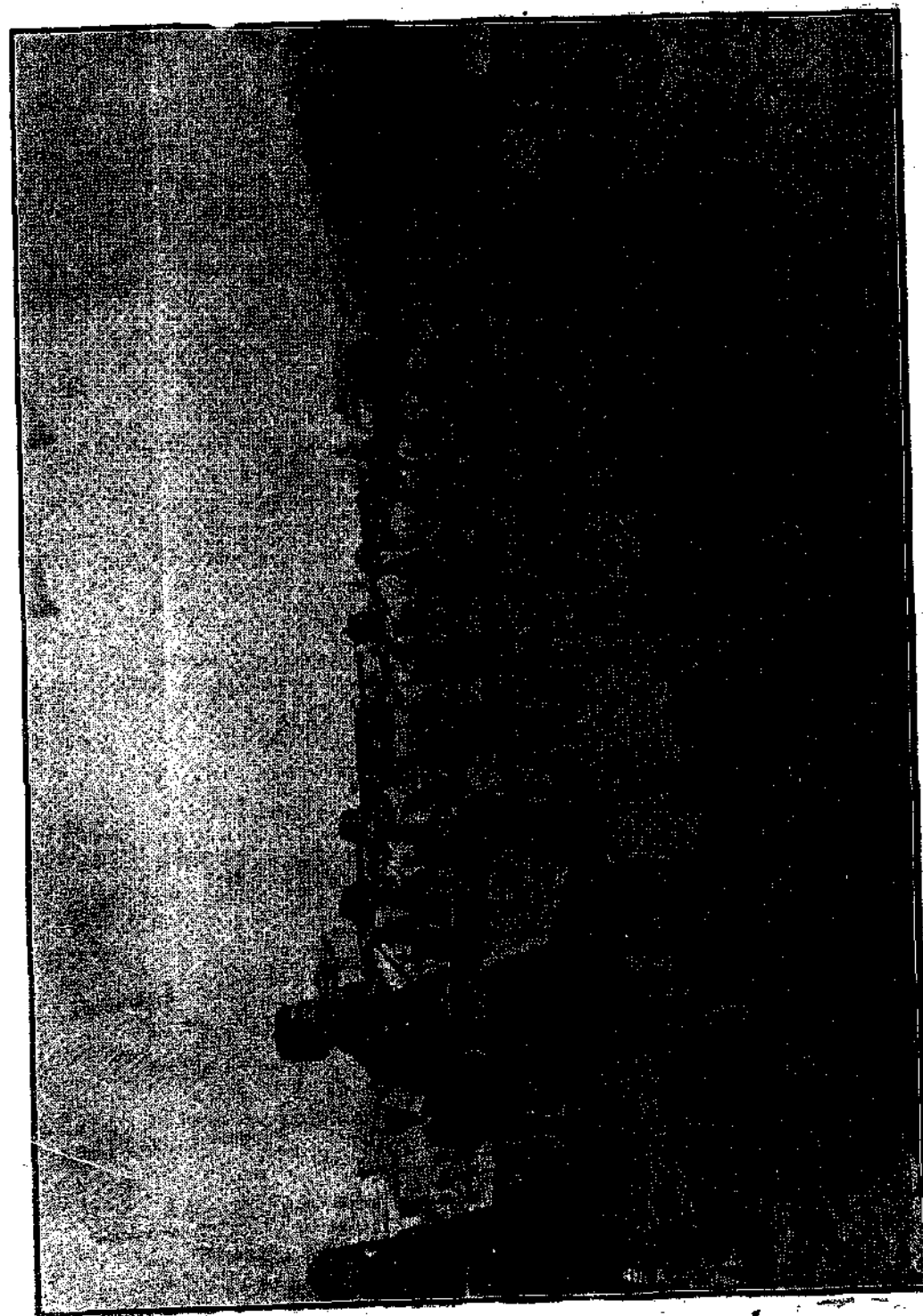
Παιδιά ποῦ κοιτήσατε νεκρά γιὰ τὴν Πατρίδα
πλέω στεφάνια δάφνινα στὸ μνήμα Σας ἐπάνω
Ἐσεῖς ποῦ μεγαλώσατε τὴν μάννα μας καὶ εἶδα
τέτοιο μεγάλο ὄνειρο στὸν κόσμον πρὶν πεθάνω!

Τέτοιο μεγάλο ὄνειρο χρυσοῦ νὰ γίνῃ ἀλήθεια
ποῦ ζοῦσε χρόνια καὶ καιροὺς σε 'λεύθερους σε
[σκλάβους
Τὸ ξύπνησαν ἡ τίμιες λαβωματιές ποῦ πήρατε στὰ
[στήθια
καὶ ζωντανὸ πλανέθημε με τοὺς Βουλγαροφάγους

Τιμὴ στὰ ἅγια μνήματα ποῦ κλειοῦνε τὰ κορμιά σας
τιμὴ εἰς τὴν Πατρίδα Σας. στή μάννα Σας τιμὴ
Ρένω μ' ἀνθούς καὶ με μωγιές τὰ τίμια χόματά σας
καὶ με τὸ δάκρυ τῆς ἀγῆς τὴν κάθε Σας πληγή.

Τιμὴ στή μάννα ποῦ γεννᾷ τέτοιους τρανοὺς λεβέντες
ποῦ με τὸ γέλοιο πέφτουσε στῆς μάχης τὸν καπνὸ
Τιμὴ τους ὅπου πέφτουσε χωρὶς ν' ἀναστενάξουν
χωρὶς νὰ ποῦν τὰ χεῖλη των μανούλα μου πονῶ

ΣΟΦΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

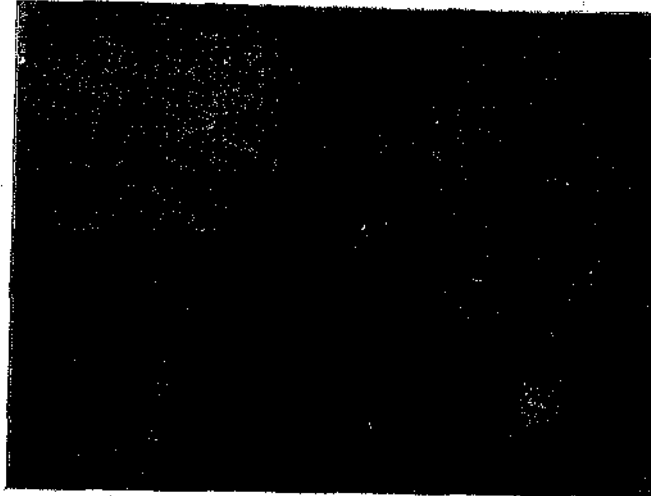
ΤΑ ΛΟΓΑΡΙΑ ΕΥΧΩΝΑΡΙΑ

Τὰ κλείσαντα τὴν ἐλληρικὴν δόξαν ἀνὰ τὰ πέλατα τοῦ κόσμου, διὰ τῶν ἡρωικῶν καὶ θουλικῶν ἐφοδῶν των
κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῶν δύο πόλεμων μας.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Πτηνόν και κλωβός

Ζωγραφίσατε επί φύλλον χάρτου ένα κενόν κλωβόν και εις απόστασιν χιλιοστομέτρων τινών ένα πτηνόν. Ἦδη προτείνετε τοῖς παρενρισκομένοις νά κάμουν ὥστε νά εισέλθῃ τὸ πτηνόν ἐν τῷ κλωβῷ, ὅλοι θὰ γελάσουν και ἐν ἀπορίᾳ θὰ περιμένουν πῶς θὰ κάμετε ἐσεῖς αὐτὸ τὸ θαῦμα.

Δοκίμὸν λάβετε ἐν ἐπισκεπτήριον κρατοῦντε, αὐτὸ καθέτως ἐπὶ τοῦ χάρτου, και μεταξὺ τῶν δύο εἰκόνων. Ἐπειτα στηρίξτε τὴν ρίνα σας ἐπὶ τῆς κοπῆς τοῦ χάρτου βλέποντες ἐπὶ τῶν ζωγραφισθέντων. Δοκίμὸν ἐνῶ βλέπετε διὰ τοῦ ἐνδὸς ὀφθαλμοῦ τὸν κλωβόν και διὰ τοῦ ἑτέρου τὸ πτηνόν, μετ' οὗ πολὺ τοῦτο ὥσει περιπατοῦν θὰ εισέλθῃ ἐν τῷ κλωβῷ.

Δὲν εἶναι καθόλου δύσκολος ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ παιγνίου και δὲν πρέπει νά δυσκολευθῆτε.

Προσέξτε μόνον νά τοποθετηθῆτε οὕτως, ὥστε τὸ φῶς νά μὴ εἰσέλθῃ πρὸς τὸ ἐν μέρος τοῦ χάρτου. Οὕτω μετὰ τινα δευτερόλεπτα θὰ ἰδῆτε τὸ ὀπτικὸν τοῦτο διασκεδαστικὸν φαινόμενον.

ΟΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Λίπασμα διὰ γλάστρας

Συνιστῶμεν εἰς τὰς φιλανθείς ἀναγνώστριάς μας νά μεταχειρισθῶσι τὸ ἐξῆς λίπασμα, πρὸς λίπανσιν τῶν ἀνθέων τῶν καλλιερηομένων εἰς γλάστρας: Διαλύετε δύο μέρη χλωροϋχου ὀσμῆς, τέσσαρα φωσφόρου νατρίου και τρία νιτρικοῦ νατρίου ἐντὸς 24 μερῶν ὕδατος. Ἀφ' οὗ δὲ τὰ διυλῆσατε λαμβάνετε 25 σταγῶνας ἐκ τοῦ λίπασματος δι' ἐκάστην λίτραν ὀσμῆς ὕδατος.

Ὁ Καφὲς ἀπολλυμαντικός.

Ὁ καφὲς καιόμενος ὀφελεῖ πολὺ, εἰς δωμάτια και διαμερίσματα μολυνθέντα ἐκ τινος δυσοσμίας και ἰδία ἐκ τῶν ἐκκοιμάτων. Πρὸς τοῦτο καιεῖτε ὀλίγον καφὲν ἐπὶ τινὸν ἀνημμένων ἀνθράκων. Ἄλλως τε ἡ ὁσμὴ τοῦ καφέ πάντως εἶνε εὐχάριστος και οἰκεία, κατάλληλος δὲ και διὰ δωμάτιον ἀσθενοῦς.

Καθαρισμὸς βελλουδίνων ταπήτων.

Πρὸς καθαρισμὸν τῶν βελλουδίνων ταπήτων και ἄλλων παρομοίων ἀντικειμένων, ρίπτετε ἐπ' αὐτῶν λεπτὴν ἄμμον τὴν ὁποίαν ἐξαπλοῦτε, τρίβετε και ἀφαιρεῖτε διὰ τινος βούρτσας.

Χάρτης φωτ. κυανοῦς

Πρὸς κατασκευὴν τοῦ γνωστοῦ κυανοῦ φωτογ. χάρτου, Ferro-Prussiate κατασκευάσατε τὰς ἐξῆς διαλύσεις:

- 1ον) Ὑδρὸς ἀπεσ. 100 κυβ. ἐκ., Ἄμμον. κίτρι-κὸς σίδηρος 30 γραμμ.
 - 2ον) Ὑδρὸς ἀπεσ. 100 κυβ. ἐκατ., πρωσιανὸν ἐρυθροῦν 23 γραμμ.
- Ἀναμίξτε τὴν σιγιήν τῆς χρήσεως, ἀπλώσατε ἐπὶ τοῦ χάρτου, τοποθετήσατε πρὸς στέγνωσιν. Ἡ ἐμφάνισις γίνεται διὰ πλύσεως ψυχροῦ ὕδατος μετὰ τὴν ἔκθεσιν εἰς τὸ φῶς.

Γόμα ἀμέσως στεγνόνουσα.

Διαλύσατε 450 γραμμ. δεξτρίνης ἐντὸς 700 γραμμ. ὕδατος ψυχροῦ, συλλέξατε τὸ κολλῶδες διαφανὲς ἐπιπλέον ὑγρὸν.

Δύνασθε ἐπίσης νά ἀναμίξτε ἀνάλογα μέρη ἀραβ. γόμης και δεξτρίνης ἐντὸς 1,600 γραμμ. ὕδατος.

ΠΟΤΕ ΘΑ ΦΑΝῆ

Ἄγαπή μου Χρυσόφραγ
 ποῦ μόνο γιὰ τὰ σένα
 μὲς τῆς ζωῆς τὰ κύματα
 κτυποῦμαι τ' ἀγριεμένα,
 πότε σὲ μένα θὰ φανῆ
 μιᾶς σωτηριᾶς λιμάνι
 τὸν κόνο μου νὰ γιάνῃ
 ποῦ ἀκούω στὴ καρδιά . . .

Πότε τ' ἀγέρι θὰ φανῆ
 εὐνοϊκὸ σὲ μένα
 τὰ ξεσχισμένα μου πανιά
 εἰς τ' ἄρμενα δεμένα
 πότε θὲ νά φρουσκώσουνε
 και πότε θ' ἀρμενήσω
 νᾶρθω και γὰ νά ξήσω
 Σὲ τέτοια ἀγκαλιά ; ; ;

Ζάννοσος ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΑΛΟΥΤΗΣ

Ο ΣΥΜΜΑΧΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

ΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ

Τὸ Γραφεῖον τῶν Στρατιωτικῶν πληροφοριῶν ἀνεκοίνωσε χθὲς τὰ ἐξῆς:

Κατόπιν τῆς τριήμερου μάχης τοῦ Κιλίκις, ὁ στρατὸς παρ' ἄλλην τὴν μεγίστην αὐτοῦ καταπόνησιν, ἀνασυνετέχθη ἐν τάχει και κατεδίωξε κατὰ πόδας τὸν ἐχθρὸν ἀνευ ἀπωλείας χρόνου. Τὰ καθ' ἑσπέραν κατασθάνοντα εἰς τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης ραγδαίας καταδιώξεως ἀποτελοῦν πλουσίαν συγκομιδὴν ἀμοιβούσαν πλουσιοπαρόχως τὸ στράτευμα διὰ τὴν ὑπεράνθρωπον καταπόνησιν εἰς ἣν ὑποβάλλεται.

Χθὲς, 22 Ἰουνίου, ἡ μεραρχία τοῦ ἀκρου δεξιοῦ ἡμῶν, κατόπιν νέου σφοδροῦ ἀγῶνος, ἀπώθησε τὸν ἐχθρὸν, ὅστις ὑπεχώρησεν ὀπισθεν τοῦ Στρυμόνος, ἐκείθεν δὲ πρὸς τὰς Σέρρας, ἀφ' οὗ κατέστρεψε τὰς ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος γεφυράς Κομαριανῆς και Ὁρλιανῆς.

Αἱ μεραρχίαι τοῦ ἀριστεροῦ ἡμῶν ἐνεπλάκησαν εἰς σφοδρὸν ἀγῶνα ἐναντίον ἐχθροῦ κατέχοντος ἰσχυρὰς τὰ νότια τῆς λίμνης Δοϊράνης ὑψώματα.

Ἡ παρὰ τὴν Δοϊράνην μάχη αὕτη διήρκεσεν ἄλλην τὴν ἡμέραν, καθ' ἣσον ὁ ἐχθρὸς χρησιμοποιοῦν τοποθεσίαν φύσει ἰσχυράν και ἐκ τῶν προτέρων ἐνισχυθεῖσαν διὰ χαρακωμάτων, ἀνίστατο κρατερώς. Ἡ ταξιαρχία τοῦ ἰππικοῦ, καταδιώξασα αὐτὸν κατὰ πόδας, ἐπέφερεν ἀταξίαν εἰς τὰς τάξεις αὐτοῦ, συνέλαβεν 100 αἰχμαλώτους και συνέλεξε πλεῖστα ὄπλα και πυρομαχικά, ὧν, ὡς ἀνέφερον, ἔβριθον αἱ ὁδοὶ τῆς ὑποχωρήσεως τοῦ ἐχθροῦ. Κατὰ τὴν νύκτα τὰ στρατεύματα εὕρισκοντο ἐν ἐπαφῇ μετὰ τῶν ὀπισθοφυλακῶν τοῦ ἐχθροῦ.

Τὴν 23 Ἰουνίου πολυπληθεῖς ἀναγνωρίσεις ἰππικοῦ διασπαρείσαι ριπιδοειδῶς εἰς μεγάλας ἀποστάσεις ἀνεκάλυψαν τὰς ὑποχωρούσας ἐχθρικές φάλαγγας και προσδιώρισαν τὴν κατεύθυνσιν αὐτῶν. Ἡ ταξιαρχία ἰππικοῦ συνεχίζουσα τὴν καταδιώξιν τῆς συνέλαβεν ἑτέρους τριάκοντα και συνέλεξε πλῆθος ἄλλο λαφύρων.

Ἡ ἀπὸ χθὲς ἀρχαμένη μάχη τῆς Δοϊράνης ἐξηκολούθησε και σήμερον τὴν πρωίαν μετὰ μείζονος σφοδρότητος, ἐνεπλάκη δὲ εἰς αὐτὴν πλὴν τῶν δύο μεραρχιῶν τοῦ ἀριστεροῦ και ἑτέρα τοιαύτη. Τὸ σφοδρὸν και ἐπιτυχὲς πῦρ τῶν ἡμετέρων πυροβολαρχιῶν και αἱ τολμηραὶ διὰ τῆς λόγῃς ἐφοδοὶ ἐξηνάγκασαν τὸν ἐχθρὸν νά ἐγκαταλείψῃ τὰς θέσεις του και νά τραπῆ εἰς τὰ χαρακώματά του και περὶ τὴν

10ην νά τραπῆ εἰς ἀτακτοὺς φυγὴν καταδιωκόμενος.

Κατὰ τὴν διήμερον ταύτην μάχην ἤλωσεν ὁ στρατὸς ἡμῶν 12 ἐχθρικά πυροβόλα και μέγα πλῆθος ὀπλων.

Ἡ καταδιώξις ἐξηκολούθησε πέραν τῆς Δοϊράνης πρὸς τὴν Στρώμνιτσαν, ἡ δὲ πόλις τῆς Δοϊράνης κατελήφθη ὑπὸ τῶν ἡμετέρων.

Ἀγνοοῦνται εἰσέτι αἱ ἀπώλειαι ἡμῶν κατὰ τὰς δύο ταύτας ἡμέρας, αἱ τῶν Βουλγάρων ὅμως ἦσαν μέγισται, ὡς ἐξακριβοῦνται ἐκ τῶν ἀριθμοῦ τῶν εὐρεθέντων νεκρῶν.

ΔΟΥΣΜΑΝΗΣ

Τὸ Γραφεῖον τῶν Στρατιωτικῶν πληροφοριῶν ἀνακοινεῖ τὰ ἐξῆς:

« Ἀπαράμιλλοι διαδέχονται ἀλλήλους οἱ θρίαμβοὶ τῶν Ἑλληνικῶν ὀπλων. Μετὰ τὸ Κιλίκις, τὸν Λαχανᾶν, τὴν Γευγελῆν, τὴν Νιγρίταν, ἰδοὺ ἡ Δοϊράνη ἀποκαθαυρομένη τοῦ Βουλγαρικοῦ ἀγους. Ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς εἰσήλθε σήμερον τροπαιοῦχος εἰς τὴν ἑλληνικωτάτην πόλιν.

Ὁ ἀγὼν ὁ ὀδηγήσας εἰς τὴν λαμπρὰν ταύτην νίκην ἐξακολούθει ἀπαυστος ἀπὸ διήμερου μετὰ λυσσώδους σφοδρότητος. Οὕτως ἀπὸ τῆς ὑποχωρήσεως τοῦ ἐκ Κιλίκις ὀχθροῦ κατεδιώχθη ἀπηνῶς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων μεραρχιῶν. Πειραθεὶς ν' ἀντιτάξῃ ἀμυναν διὰ μιᾶς μεγάλης φάλαγγος ἐκ 15 χιλιάδων ἀνδρῶν εἰς τὰ ὑψώματα τοῦ χωρίου Γιαννές, προσεδιήθη παρὰ μιᾶς τῶν προελαυνουσῶν μεραρχιῶν μας και ἐξηναγκάσθη εἰς φυγὴν προτροπιάδην.

Ἡ μεραρχία ραγδαίως προχωροῦσα προσέβηκε διὰ τοῦ πυροβολικοῦ τὴν ὑποχώρησιν τοῦ ἐχθροῦ μετὰ τοσαύτης σφοδρότητος και εὐστοχίας, ὥστε ἀτακτοὺς φυγὴ μετετρέπη εἰς πλήρη ἀποσύνθεσιν, αἱ δὲ ἀπώλειαι αὐτοῦ ὑπῆρξαν μέγισται. Κατὰ λίαν ἀξιοπίστους ἀφηγήσεις Ἑλλήνων και Βουλγάρων αἰχμαλώτων, 40 βαγόνια ὑπερπλήρη ἐκ τῆς ἐπιθέσεως ταύτης ἀνεχώρησαν πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῶν Σερρῶν. Ὑποχωρήσας ἐκείθεν ἐχθρὸς κατέλαβε θέσεις παρὰ Κιλινδῖρ, ἀλλ' ἐξετοπίσθη ἐξ αὐτῶν εὐχερῶς καταδιωχθεὶς πρὸς βορρᾶν.

Ἡδυνήθη ν' ἀνασυνταχθῆ παρὰ Δοϊράνην, ἐπὶ νοτίως λίμνης ὑψωμάτων, προσπαθῶν κυρίως ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐξ ἀκαθέκτου διώξεως παρ' ἡμετέρων κύκλωσιν και αἰχμαλωσίαν.

Σήμερον πρωίαν ἡμέτερα στρατεύματα ἤρξαντο σφοδροτάτην ἐπίθεσιν πεζικοῦ μετ' ἐκ-

τάκτως επιτυχών συγκεντρωμένων πυρών πυροβολικού.

Μετά πεντάωρον μάχην έχθρος εγκατέλειψε θέσεις του και φεύγει εν μεγίστη άταξία προς την Στρωμνίτσαν. Ημέτεροι μεραρχία διελθούσαι άλωθείσας θέσεις σπεύδουν εις καταδίωξιν του φεύγοντος έχθρου.

Τηλεγράφημα Μεραρχου λέγει: «Δοιράνη έπεσε, καταδιώκομεν κατά πόδας έχθρον φεύγοντα άτάκτως. Άντοχή, όρμητικότης ημετέρων συγκινεί πάντας, πρώτον Βασιλέα, έκφραζόμενον δι' άπεριορίστου θουμκισμού και ύπερηφανείας».

Υπό δυσμενεστάτας δι' έστρατείαν καιρικής συνθήκας, υπό τó φλέγον καύμα του ήλιου ó στρατός μας άπ' άρχής νέου πολέμου θριαμβεύει κατ' έχθρου επί τροχάδην και άδιάκοπον προέλασιν.

Επί πέντε ήμέρας όι στρατιώται μας άνευ στιγμής άναπαύσεως και άκάθεκτοι προχωρούν μαχόμενοι και νικούν.

Η 3η Βουλγαρική Μεραρχία, ή παρεσημοφορηθείσα δι' άλλωσιν Άδριανουπόλεως, ήτο κατά τας μάχας ταύτας άντιμέτωπος τής 3ης ημετέρας Μεραρχίας. Οί Βούλγαροι στρατιώται μαχόμενοι και ήττώμενοι έφερον τά παράσημα ταύτα. «Ηδη τά φέρουσιν εις εύφυά σχυρισμόν όι στρατιώται τής ημετέρας 3ης Μεραρχίας, λαβόντες ταύτα από τούς νεκρούς, τραυματίας και αιχμαλώτους».

Κωνσταντινίδης

Την νύκτα τής αύτης ήμέρας:

Υπουργείον Στρατιωτικών Άθήνας

Καταδιώκομεν έχθρον κατά πόδας.

ΔΟΥΣΜΑΝΗΣ

ΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ

Εκ του Γενικού Στρατηγείου διεβιάσθη προς τó ύπουργείον των Στρατιωτικών τó κατωτέρω τηλεγράφημα:

Εις τόν σιδηροδρομικόν σταθμόν Δοιράνης περιήλθον εις τήν κατοχήν ημών εγκαταλειφθέντα υπό των ύποχωρησάντων Βουλγάρων εις μεγάλας ποσότητας άλευρα, τυροί, όρυζα, φασόλια, διπυρίτης, ζάχαρις, σίτος, βρώμη, πίτυρα, κονσέρβαι, λαρδίον, τσάι και άλλας όρυκτόν. Η μεγάλη αύτη ποσότης τροφίμων εύρίσκετο αυτόθι, διάτι ή Δοιράνη έχρησίμευεν ώς γενικόν κέντρον έφοδιασμού του έν Ιστιπ Βουλγαρικού στρατού και εκ τούτου δέ δικαιολογείται και ή επίμονος άμυνα τήν όποιαν όι Βούλγαροι άντέταξαν εις τó Κιλκίς και επί των νοτίως τής Δοιράνης ύψωμάτων, ως και αύτή ή τρομερά όχύρωσις του Κιλκίς.

Ούτως ή νίκη του Κιλκίς και τής Δοιράνης έχει πολύ εύρύτερας σημασίας αποτελέσματα από τήν άπλήν τακτικήν νίκην. Διάτι διά τής

καταλήψεως τής Δοιράνης άπεστερήσαμεν τας περί τó Ιστιπ Βουλγαρικής δυνάμεις πάντων των έφοδίων αύτων και άπεκόψαμεν τήν γρημμήν των συγκοινωνιών.

Εις τó στρατιωτικόν διοικητήριον του Κιλκίς εύρέθη μεταξύ άλλων έγγραφων και τó σχέδιον τής όχύρωσεως του Κιλκίς. Η όχύρωσις αύτη έχουσα σχήμα ήμικυκλίου αποτελεί τέλειον σύστημα.

Συγκροτείται εκ 15 περιφράκτων περιβόλων ισχυράς κατανομής. Η τοποθεσία έν γένει δύναται νά καταταχθῃ μεταξύ των όχυρωτέρων πεδίων μάχης εξ όσων αναφέρει ή ιστορία, ισάξιον τής Πλευνης. Εκ τούτου εξηγούνται αι μεγάλαι άπώλειαι, άς υπέστησαν τά συντάγματα μας κατá τήν ήρωικήν αύτων έφοδον, είνε δέ έτι μάλλον αξία θουμκισμού ή ακράτητος αύτων όρμη και ή περιφρόνησις προς τόν θάνατον.

ΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ

Τó Υπουργείον των Στρατιωτικών:

Πρωθυπουργόν Άθήνας

25 Ιουνίου. Έξετελέσαμεν σήμεραν ισχυράν επίθεσιν κατá των προς Στρωμνίτσαν διαβάσεων όρου Μπέλλες. Ο έχθρος ένισχυθείς φαίνεται εξ Ιστιπ άντέτη ισχυρώς, άλλ' άπωθείται βήμα προς βήμα, και τινες διαβάσεις κατελήφθησαν ήδη ύφ' ήμων. Ο άγών διακοπείς υπό του σκότους θά εξακολουθήσῃ και αύριον. Μεγάλαι φάλαγγες μεταγωγικών του έχθρου συνοδευόμεναι και υπό πεζικού έφάνησαν κινούμεναι διά τής κοιλάδος Στρωμνίτσας προς Πετρίτσι. Είνε κατá τά φαινόμενα τά πρώτα κλιμάκια ύποχωρήσεως του έχθρου, ήτις θά ήρχισεν από ήμερών. Προσεχώς θά τηλεγραφήσω τας επί τούτου σκέψεις μου.

Β. ΔΟΥΣΜΑΝΗΣ

Δοιράνη 26, ώρα 8.15

Υπουργείον Στρατιωτικών

Άθήνας

Ημέτερα στρατεύματα προελαύνοντα άκάθεκτα, καταδιώκουσιν έχθρον φεύγοντα προς Πετρίτσι διά των στενών τής Στρωμνίτσας. Πεζικά τμήματα μιάς των ημετέρων μεραρχιών, όρμήσαντα διά ραγδαίας επίθεσεως έναντίον ύψηλών λόφων, έφ' ών ό έχθρος είχε τοποθετήσει πυροβολικόν κατέλαθον αύτους και εκυρίευσαν πέντε πυροβόλα και έν πολυβόλον.

(Γραφεϊον Στρατιωτικών πληροφοριών)

Υπουργείον Στρατιωτικών

Άθήνας

Ημέτερα στρατεύματα, προελαύνοντα κατá μέτωπον Στρωμνίτσας, προσήγγισαν κατá τήν νύκτα εις άπόστασιν 200 μέτρων από των

χαρακωμάτων του έχθρου. Άμα τή χαραυγή ήρξατο σφοδρότατη επίθεσις ημετέρων εξαναγκάσασα έχθρον κατόπιν μεγάλων άπωλειών νά εγκαταλείψῃ τας θέσεις του.

Η έπακολούθησασα σύντονος καταδίωξις υπό των ημετέρων μετέβηκε τήν ύποχώρησιν εις άτακτον φυγήν.

Ο έχθρος έν τή φρενήρει φυγή του, εγκατέλειπε τά όπλα του, τά εξαρτήματα και πλήθος ύλικού.

Στρατεύματα εξακολούθησαντα προέλασιν αύτων άνευσαν άντιστάσεως κατέλαθον Κουστάρινον, ύψηλήν όχυρωτάτην θάσιν, δεσπόζουσαν στενών προς έξοδον αύτων.

Εκ του Στρατηγείου

Υπουργείον Έξωτερικών.— Άθήνας

«Εκτη Μεραρχία αναφέρει ότι Βούλγαροι στρατιώται, τή διαταγή λοχαγού τινος τής χωροφυλακής, συνέλεξαν εις προάυλιον βουλγαρικής σχολής τόν Μητροπολίτην του Δεμιρ Ισσάρ, δύο ιερείς και άνω των 100 προκρίτων, τούς όποιους κατέσφαξαν.

Η Μεραρχία διάταξε τήν έκταφήν των πτωμάτων και έβεβαιώθη τó εγκλήμα.

Προς τούτους έβίασαν παρθένους και μίαν άντιστάσαν κατέσφαξαν.

Διαμαρτυρηθήτε, κατ' έντολήν Μου, εις τούς αντιπροσώπους των πεπολιτισμένων Δυναμειων έναντίον των άνθρωπομόρφων τεράτων, καθώς και εις τόν πεπολιτισμένον κόσμον όλόκληρον και δηλώσατε ότι θ' αναγκασθώ μετά λύπης Μου νά προβώ εις άντίποινα, όπως έμπνεύσω φόβον και σκέψιν τινά πρό τής τελείως τοιούτων εγκλημάτων.

Οί Βούλγαροι επιτιμιάζουν όλας τας φρικαλεότητας των βαρβαρικών έπιδρομών του παρελθόντος και άποδεικνύουν, ότι δέν έχουν πλέον τó δικαίωμα νά συγκαταλέγονται μεταξύ των πεπολιτισμένων λαών.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Η νίκη έστεψε και τήν εβδομάδα ταύτην τά όπλα του έλληνικού στρατού εις τά μέχρι τουδε λαμπρά κατορθώματα αύτου προσετέθησαν νέα και μεγάλα τοιαύτα, αιμάται τής Δράμας, του Νευροκοπίου και των στενών τής Κρέσνας, ή άλλωσις των όποιων έφερε τόν ήμετερον νικηφόρον στρατόν παρá τά Βουλγαρικά σύνορα και ήνοιξε τας προς τήν Λούμνιτσαν διόδους τής Βουλγαρίας.

Αί εκ του στρατοπέδου ληφθείσαι ειδήσεις καθ' όλας τας ήμέρας ταύτας έχουσιν ως εξής:

ΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ

Σήμερον εξηκολούθησεν ό άγών εις τά περίχωρα τής Βροντής καταλήξας εις νέαν ύποχώρησιν του έχθρου.

Αί άπέναντι του άκρου δεξιού ημών δυνάμεις φαίνεται, ότι αποτελούνται εκ των στρατευμάτων τής 3ης και 11ης Βουλγαρικής μεραρχίας.

Χθές τήν νύκτα ό έχθρος έπεχείρησε νυκτερινήν επίθεσιν διά τριών ταγμάτων ποιησάμενος χρῆσιν και χειροβομβίδων, παρá τήν Βροντήν. Άπεκρούσθη όμως μετ' άπωλειών, Σήμερον όι ήμέτεροι έπετεθήσαν και μετά σφοδρόν άγώνα κατέλαθον τά βόρεια τής Κάτω Βροντής ύψώματα. Ο έχθρος διχασθείς υπεχώρησε προς Καρακιοί διά Σταρσίτσης μετά πολλών άπωλειών.

Αί άπώλειαι των ημετέρων είναι σχετικώς μικραί.

Άπέναντι του ήμετέρου κέντρου έσημειώθη μικρά τις ύποχώρησις των έχθρικών προφυλακών.

ΔΟΥΣΜΑΝΗΣ

Νέα νίκη του στρατού μας.

Ο έχθρος εξετοπίσθη διά τής λόγης.

Υπουργείον Στρατιωτικών.

Άθήνας.

Ημέτεροι στρατιαι προελαύνουσι καθ' όλην τήν γραμμήν. Ο έχθρος φεύγει τήν ήμετερον προέλασιν εγκαταλείποντας προεχωρημένας αύτου θέσεις και άποσυρόμενος προς βορράν. Τμήμα τής ανατολικής στρατιάς Νευροκοπίου κατήγαγε νέαν περιφερή νίκην. Διά τριών λόγων προσέβηκε όλόκληρον έχθρικών τάγμα κατέχον όχυρά ύψώματα Μπανίνας παρá τó χάνι Βροντής. Η μάχη παρετάθη επί δεκάωρον, άσυνήθης, πεισματώδης και αιματηρά, υπό τó άδιάκοπον πύρ του πολυαριθμότερου έχθρου.

Οί ήμέτεροι προσήγγισαν εις έλαχίστην άπόστασιν από των χαρακωμάτων αύτου και έφορμήσαντες διά τής λόγης τόν εξετόπισαν.

Διοικητής τμήματος τηλεγραφεϊ, ότι όι στρατιώται μας ένήργησαν τήν θουμασίαν ταύτην έφοδον διά τής λόγης ζητωκραυάζοντες. Κατá τήν λογχομαχίαν ταύτην έτραυματίσθη έλαφρώς ταγματάρχης Παυλόπουλος. Άντεκατεστάθη όμως υπό συνταγματάρχου Βουρλή, όστις ώδήγησε τούς τρεις λόχους εις τήν τελικήν και λυσσώδη προσβολήν, ήτις εξετίναξε τόν έχθρον πέραν του τελευταίου αύτου άντερίσματος. Άτάκτως ό έχθρος έτράπη προς βορράν.

Γραφεϊον Στρατ. πληροφοριών.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Άνεκοινώθησαν τά κατωτέρω:

Εκ Θεσσαλονίκης

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή τηλεγραφεϊ εκ Σερρών, ότι καθ' έκάστην άποκαλύπτονται

νάει λεπτομέρειαι Βουλγαρικῶν κακουργημάτων. Σήμερον μετεφέρθησαν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον νέα θύματα, ἡ Ἑλένη Βίζου μετὰ τοῦ τετραμήνου βρέφους τῆς καὶ ἡ ἑβδομηκοντοῦτης γραῖα Ἑλένη Σουμερλή. Ἡ πρώτη τούτων φέρει τραῦμα διαμπερές εἰς τὴν κοιλίαν, τὸ δὲ βρέφος τῆς διαμπερές ἐπίσης εἰς τὰ νῶτα. Ἡ οἰκογένεια Βίζου μετὰ εἴκοσιν ἄλλων κατέφυγε τὴν πρωΐαν τῆς 25 Ἰουνίου εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Βούλγαροι στρατιῶται εἰσελθόντες τότε εἰς τὸν ναὸν διέταξαν ὅλους νὰ ἐξέλθουν, ἐνῶ ἄλλοι σύντροφοι αὐτῶν τοποθετημένοι ἐκτὸς τοῦ ναοῦ ἐπυροβόλουν τοὺς ἐξερχομένους. Ἐφονεύθησαν οὕτως ὁ Ἀθανάσιος Βίζος κηπουρός, Θωμᾶς Βίζος, Αἰκατερίνη Βίζου καὶ δύο χωρικοὶ ἀγνώστου ὀνοματεπωνύμου.

Τὴν Ἑλένην Σουμερλή τὴν 28 Ἰουνίου συνήντισαν ἐξωθὶ τῆς οἰκίας τῆς παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου στρατιῶται Βούλγαροι οἱ ὅποιοι εἶδον σημαίαν Ἑλληνικὴν ἀνηρτημένην εἰς τὸν ἐξώστην αὐτῆς καὶ ἔρριψαν βόμβαν ἐνώπιόν τῆς ἐκραγέσαν. Ἐτραυματίσθη ἡ δυστυχὴς σοβαρῶς εἰς τὴν κεφαλὴν, τὸ στήθος τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, παραμορφώθησα οὕτως οἰκτρῶς.

ΔΕΝΔΡΑΜΗΣ

«Νέαν λαμπρὰν νίκην κατήγαγον χθὲς τὰ ἡμέτερα στρατεύματα εἰς τε τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερὸν ἡμῶν. Μετὰ τὴν ἐκ Δεμίρ—Ἰσάρ ὑποχώρησιν ἰσχυραὶ ἐχθρικοὶ δυνάμεις ἀποτελούμεναι ἐκ τοῦ μεγαλειτέρου μέρους τῶν Μερχαριῶν τρίτης καὶ ἐνδεκάτης ὡς καὶ πάντα τὰ τμήματα, ἅτινα εὕρισκοντο εἰς Δράμας Κοβάλλαν καὶ τὰ περίχωρα, ἀποκοπέσθης τῆς διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Στρυμῶνος ὑποχωρήσεως τῶν, κατέφυγον εἰς τὴν μεταξὺ Νέστου καὶ Δράμας καὶ τοῦ ὄρους Περὶν περιοχὴν ἀνατολικῶς τῶν Σερρῶν.

Ἡ συγκέντρωσις τῶσων σημαντικῶν ἐχθρικών δυνάμεων εἰς τὸ δεξιὸν ἡμῶν πλευρὸν ἐπέβαλε τὴν ἀνάγκην, ὅπως διεξαχθῆ ἰδιαιτέρως ἐπιχειρήσις πρὸς ἐκδίωξιν καὶ καταστροφὴν αὐτῶν, ταῦτοχρόνως δὲ πρὸς ἐκκαθάρισιν τῆς τῶσων δεινοπαθητάσης περιοχῆς Σερρῶν καὶ Δράμας ἀπὸ κακοποιῶν στοιχείων.

Ἡ εἰς τὸ δεξιὸν ἡμῶν εὐρισκόμενη Μερχαρία ἐνισχυθεῖσα καὶ δ' ἑτέρων στρατευμάτων ἐβάδισε διὰ τῶν κυρίων αὐτῆς δυνάμεων διὰ τῆς ὁδοῦ Σερρῶν—Βροντοῦς πρὸς Τσέρνοβον, ἀπέστειλε δὲ δύο μικρὰ ἀποσπάσματα τὸ μὲν ἐν διὰ Δράμας πρὸς Τσέρνοβον, τὸ δὲ ἕτερον διὰ Κροσσοῦ καὶ Κιράκιοι πρὸς Λιμπκχόδας.

Ἡ τε κυρία φάλαγξ καὶ τὰ δύο πλευρικὰ ἀποσπάσματα εὐρέθησαν ἀντιμέτωπα σημαντικῶν ἐχθρικών δυνάμεων ὄλων τῶν ὕπλων κατόπιν δὲ διαδοχικῶν ἀγῶνων καὶ συνεχοῦς καταδιώξεως ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἐξεδιώχθη

ὁ ἐχθρὸς ἐξ ὄλων τῶν σημείων πρὸς τὴν διεύθυνσιν Νευροκοπίου.

Κατατρόπωσις τοῦ ἐχθροῦ.

Τὸ δεξιὸν μικτὸν ἀποσπασμα κατατρόπωσαν τὸν ἐχθρὸν παρὰ τὴν Ἀλιστράτην κατέλαβε τὴν Δράμας, ἐκείθεν δὲ προέλασαν ἐξέβιασε τὴν στενωπὸν τοῦ Κερσιζάρ—ἐπὶ εἴκοσι πέντε χιλίομετρα Β. Δ. τῆς Δράμας καὶ κατέλθον εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Τσέρνοβο ἐπετέθη κατὰ τοῦ παρὰ τὸ Τσέρνοβο καὶ πάλιν ἀντιταχθέντος ἐχθροῦ.

Ἡ κυρία κεντρικὴ φάλαγξ μετὰ πείσμονας τριήμερους ἀγῶνας παρὰ τὴν Μπαπίναν καὶ εἶτα παρὰ τὴν Βροντοῦν, 35 χιλ. βορείως τῶν Σερρῶν, κατέδιωξε καὶ αὐτὴ πρὸς τὸ Τσέρνοβον, ἀπέφυγε δὲ τὴν ἔγκαιρον τακτικὴν συνένωσιν τῆς μετὰ τοῦ δεξιοῦ ἀποσπάσματος ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πεδίου. Προχθὲς 4 Ἰουλίου καθ' ὃν χρόνον τὸ ἐκ Δράμας μικτὸν ἀποσπασμα ἐπιτέθη κατὰ μέτωπον ἐναντίον τῶν παρὰ τὸ Τσέρνοβον ἐχθρικών θέσεων συνεχράτει τὸν ἐχθρὸν νὰ ἐγκαταλείπη τὰς θέσεις του καὶ νὰ τραπῆ πρὸς βορρᾶν.

Ἡ καταδιώξις ἐξηκολούθησεν εὐθὺς μετὰ τὴν μάχην ἀνεκώπη δὲ μόνον πρὸ σημαντικῆς γεφύρας, ἣν φεύγων κατέστρεψεν ὁ ἐχθρὸς καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ σκοτούς.

Ἀνεκοινώθη τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα τοῦ Γεν. Στρατηγείου.

Κατὰ νεωτέρας πληροφορίας αἱ πρὸ τοῦ Νευροκοπίου ἀντιτάσαι ἐχθρικοὶ δυνάμεις ἦσαν πολὺ ἀνώτεροι ἀπ' ὅτι ἀρχικῶς ὑπετέθη.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐχθρικών πυροβόλων ἀνῆρχετὸ εἰς 22, ἐκ τούτων δὲ περιήλθον εἰς χεῖράς μας τὰ 18, ἐξ ὧν σὰς ἐτηλεγράφησα ὡς προηγουμένως, τὰ ἐξ ἠλώθησαν διὰ τῆς λόγχης.

Αἱ ἐχθρικοὶ δυνάμεις διεσκορπίσθησαν καὶ διεσπάρθησαν τελείως, ἡ δὲ ὁδὸς ὑποχωρήσεως αὐτῶν εἶνε πλήρης παντοίως στρατιωτικῶν εἰδῶν.

Τὰ ἡμέτερα στρατεύματα εἰσῆλθον σήμερον τὴν πρωΐαν εἰς Νευροκόπιον, γενόμενα ἐνθουσιωδέστατα δεκτὰ ὑπὸ τε τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ὀθωμανῶν κητοίκων, οἵτινες ἐζητωκραύγαν ὑπὲρ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἡμῶν ὃν ἀπεκάλουν ἐλευθερωτὴν.

ΔΟΥΣΜΑΝΗΣ

Ἀνεκοινώθη τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα.

ἈΜερχὰν τῆς δημοσίας ὁδοῦ παρὰ τὴν Λέσνιτσαν εὐρέθησαν τὰ πτώματα 8 Ἑλλήνων χωρικῶν φρικωδῶς κρουρηγμένα.

Τοῦ ἐνὸς τούτων εἶχον ἀποκοπῆ τελείως οἱ πόδες.

Οἱ Βούλγαροι φεύγοντες βορείως τῆς Λεσνίτσης εἶχον ἀφήσει εἰς τινὰ σημεῖα εἰκονικούς διπλοσκοπούς ἐκ χακί, ἐπίσης δὲ καὶ βρωμια ἀρτου ἐκ χακί μετὰ τὴν ἐξῆς ἐπιγρα-

Ο ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

Πόσην γλυκείαν ἀπήχησιν ἀφίνοσιν εἰς τὴν ψυχὴν αἱ ἀπείριτοι παιδικαὶ ἀναμνήσεις, αἵτινες ἐγκλεινοῦσι ὅλο τὸ μῦρον καὶ ὅλην τὴν ποιητικὴν τῆς ἀφελούς ἡλικίας τῶν πρώτων ἐντυπώσεων! Τὸ κάθε τι διαφορῶς χαράσσεται εἰς τὴν ἀπα-

λὴν ἀκόμη ψυχὴν καὶ ἔπειτα ἐξαφανίζεται ἀπὸ ἄλλο, τὸ ὅποιον συναντῶμεν εἰς τὸ ἐπόμενον βῆμα, διότι τότε ἡ καρδιά δὲν δέχεται ἢ συνεχῶς ἐντυπώσεις, αἵτινες σβύονται ἢ μία ὑπὸ τῆς ἄλλης μετὰ τὴν αὐτὴν ἐδκόλιαν μετὰ τὴν ὅποιαν παρήχθησαν.

Μερικαὶ ὁμως μένουσιν ἀνεξάλητοι, χαράγμεναι βαθειά, βαθειά χωρὶς ποτὲ νὰ ἐξαλείφονται, καὶ αἱ ὅποια κάθε φορὰν ὄπου ἡ ἀνάμνησις τὰς ἐπαναφέρει ἀναπαρίσταται τῶσων ἀκριβεῖς καὶ ζωηραὶ, ὅσως τότε ὄπου ἦσαν πραγματικαὶ καὶ ἀκόμη ἐν ὄσῳ διαρκεῖ ἢ ἐπὶ ἡμέρας τῶν ἐπαναφέρουσι φανταστικῶς πρὸς σιγμὴν τὰ ἀνέφελα ἐκεῖνα παρελθόντα ἐτη καὶ τὸ σχετικὸν θάμβος τὸ ὅποιον διαρκῶς ὑφίστατο, δταν εἰς τὸ γύρω περιβάλλον τὸ ὅποιον τῶσων ἐνκόλωσ ἐπαρδεχόμεθα, ὅπως τὸ ἐβλέπομεν, καὶ παραδόξον καὶ ἀκατανόητον ἔφερε τὴν ἀπορίαν εἰς τὴν ἀφελῆ παιδικὴν ὑπαρξιν, ἣτις ἠγγόει πόσα ἐκρύπτοντο διωσθεν τοῦ θελκτικῶν πέ-αλου, ὅσως λέγεται ἀθωώτης.

Κόσμος μεσιὸς τέρψεων καὶ ἐκπλήξεων ὁ ὅποιος διαρκῶς καταπλήττει καὶ γοητεύει τὴν ἀθάνατην ψυχὴν πρὶν ἢ αὐτὴ προχωροῦσα διαρκῶς φθάσῃ νὰ ὑποπτευθῆ τὴν σκληρὰν πραγματικότητά, ἣτις κρύπτεται διωσθεν τῆς φαινομενικῆς γαλήνης καὶ χαρᾶς.

Ἐνθυμοῦμαι τότε, δταν ἀκόμη ἦμουν πολὺ μικρὰ πόσην βαθεῖαν ἐντύπωσιν μοῦ εἶχε κάμει ὁ λευκὸς πύργος, ὅπως τὸ ὄνομαζον, ἐν κίριον ὑψηλὸν καὶ ἀρχαῖον ἀνθιστάμενον ἀκόμη εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἀμυλείτου χρόνου, ὑψόμενον πλησίον τῆς ἀκτῆς μακρὰν τῆς πόλεως, καὶ τὸ ὅποιον μετὰ τὸ ζοφώδες χρῶμα τῶν τειχῶν του, μετὰ τὴν μαύρην σκέλην του, καὶ μετὰ τὴν πένθιμον θῆαν του ἔπρεπεν ἀκριβεστερον νὰ ὀνομάζεται μέγας πύργος ἢ λευκός.

Πάντοτε ὁσάκις μακρόθεν ἔβλεπον νὰ διακρίνεται ἡ σιέγη του, μονότονος καὶ σκνηρωπὴ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς τῶν ἄλλων οἰκιῶν, αἵτινες τόσην χάριν καὶ τόσην ζωὴν προσέδιδον εἰς τὴν θῆαν τῆς πόλεως, ἠσθανόμην ἀκατανόητον αἰσθημα τρόμου καὶ καταθλίψεως ἐνταυτῷ, συνάμα ὁμως καὶ μικρὰν τινὰ συμπάθειαν πρὸς τὸ ἐγκαταλειμμένον αὐτὸ οἰκημα, τὸ ὅποιον εἰς

φὴν: «Βούλγαροι ὑποχωροῦμεν ὀλίγα χιλίομετρα διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν ταχέως νὰ σὰς καταδιώξωμεν μέχρις Ἀθηνῶν».

Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου.

Ἀγῶνες ἐξηκολούθησαν καὶ σήμερον καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν μετὰ γενικὴν προέλασιν ἡμετέρων στρατευμάτων. Εἰς τὸ ἄκρον δεξιὸν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Νέστου ἐξηκολούθησε καὶ σήμερον ἡ καταδιώξις πρὸς διεύθυνσιν Μαχουρίας.

Κατὰ νεωτέρας πληροφορίας ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὴν προχθεσινὴν μάχην κυριευθέντων πυροβόλων ἀνέρχεται εἰς 22.

Πλὴν τούτων ἐκυριεύθησαν ἕτερα 4 Κρούπ τῶν 8, 7 ἅτινα ὁ ἐχθρὸς εἶχεν ἀναβιάσει ἐπὶ ἐπὶ τοῦ ὄρους Πικρὰ Τσαῖρ δυτικῶς Νευροκοπίου. Πρὸς τὴν διεύθυνσιν ταύτην ἐπεχειρεῖ ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν ἐκ Τσέρνοβου προλαμνουσῶν δυνάμεων ἡμέτερον μικτὸν ἀποσπασμα ἐκ Μελενικίου ἐπιτεθὲν μετὰ διεύθυνσιν Νευροκοπίου ἐκυριεύσε τὰ ὑψώματα Πικρὰ Τσαῖρων ὁ ἐχθρὸς ἠμύνθη πεισμόνως.

Ἡ στρατιὰ τοῦ κέντρου ἀπώθησε χθὲς καὶ σήμερον τὸν ἐχθρὸν ἐξ ὄλων αὐτοῦ τῶν θέσεων πρὸς τὴν εἰσοδὸν τῆς στενωποῦ τῆς Κρέσνας. Εἰς τὸ ἀριστερὸν ἡμῶν αἱ Μερχαρία ἡμῶν ἐξετόπισαν ἐπίσης τὸν ἐχθρὸν διαδοχικῶς ἐξ ὄλων αὐτοῦ τῶν θέσεων, ἃς εἶχεν ἐνισχύσει οὕτως διὰ χρακωμάτων, κατέλαβον δὲ τὸ Μέτσοβον καὶ τὴν βορείως τούτου κορυφογραμμὴν.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΑΛΗΘΕΙΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΞΟΤΗΤΕΣ

Μὴ πιστεύετε ποτὲ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν,

Πάντοτε σχεδὸν ἀποκρύπτεται τὴν ἀλήθειαν. Ἡ ἀπελπισία κρύπτεται ὑπὸ τὴν ἀδιανοησίαν, ὁ φθόνος ὑπὸ τὸ ἤθεμον, ἡ ἀποστροφή ὑπὸ τὴν τρυφερότητα ὁ ἔρκος ὑπὸ τὸ μῖσος!

Καὶ ἡ εὐτυχία καὶ ἡ δυστυχία οὐδέποτε ἀπόλυνται. Τὸ μηδεῖαμα τὸ ὅποιον σβύνει ἀπὸ τὰ χεῖλη μας θὰ ἐπανθίσῃ εἰς ἄλλα χεῖλη, καὶ τὰ δάκρυα δταν σταλαρεύωσιν, εἶναι διότι προωρίσθησαν νὰ ρεῦσωσιν ἀπὸ ἄλλους ὀφθαλμούς. Ἡ εὐτυχία τὴν ὅποιαν λαμβάνομεν, ἵστερεται παρ' ἄλλου. Ἡμῶν δὲ δυστυχοῦντων ἄλλος ἀφελεῖται καὶ εὐτυχεῖ ἐκ τῆς δυστυχίας ἡμῶν.

Ὅταν ἀγαπᾶτε χωρὶς νὰ ἀγαπᾶσθε, θυσιάσατε τὴν καρδίαν σας καὶ κρατήσατε τὴν δεξιόχειράν σας. Ὅταν ἀγαπᾶσθε χωρὶς νὰ ἀγαπᾶτε φανήτε ἐπιεικεῖς, πλὴν ἐπισπεύσατε ἐν πέρας. Ὅταν ἀγαπᾶτε καὶ ἔχετε τὸ εὐτύχημα νὰ ἀγαπᾶσθε παρατείνετε τὰς ἡμέρας τῆς εὐτυχίας σας ὅσον περισσότερον δύνασθε, διότι τότε εἰσθε πράγματι εὐτυχεῖς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΛΒΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

τοιαύτην ἀδλίαν κατάστασιν εδριασμένον, ἐρείπιον καὶ ἔτοιμον νὰ καταρρεύσῃ, ἐνεῖχεν ἀκόμη ἐπιβολὴν τινα καὶ κάποιο μυστηριώδες μεγαλείον, τὸ ὁποῖον μὲ δὴν μου τὴν παιδικὴν ἀνικανότητα διὰ τὰ σκεπθῶ βαθύως καὶ ὠρισμένως ἐπὶ οἰουδήποτε πράγματος μὲ ἤλκυε καὶ μὲ ἐροῦντενε.

Τὴν γοητεῖαν ὅμως διέλλεν ἡ σκέψις τοῦ τρελλοῦ Διαμαντῆ, ἐνὸς γέροντος παράφρονος ὅστις μὴ εδριασκὼν ἄσυχρον κατόκησεν εἰς τὸ ἐρείπιον ἐκεῖνο. Ἦτο ὑψηλός, ὀστεώδης μὲ μακρὰν γενειάδα καθὼς καὶ κόμην λευκὴν πάντοτε ραιένδουτος, πλὴν καθαρὸς· συχνάκις μονολογῶν καὶ συνάμα ζητοῦντων ἐπὶ τινος σκιμποδος, ἄλλοτε δὲ ἐπὶ κροῦ τινος βαρελίου εδριασκομένου ἐν τῇ ἀδλῇ τοῦ πύργου.

Ἀχροαταὶ του ἦσαν πάντοτε πιστότατοι, μία αἰξ καὶ δύο ὄρνιθες, τὰς ὁποίας διατηρεῖ μετὰ μεγάλης μερίμνης καὶ αἰτινες ἦσαν ἐποχρωμένα νὰ ὑφίστανται τὰς συνεπείας τῆς ζητοεικῆς εδφραδίας τοῦ δεσπότητος των.

Συχνάκις τὰ χαμίτια τὸν περιεκύκλουν δταν τὸν συνήντων εἰς τὰς ὁδοὺς, καὶ τοῦ ἐφώναζον προκλητικῶς.

— Μπάρομπα Διαμαντῆ ἔμπερός ! ἕνα λόγον ! Βγάλε μας λόγον !

Ἐκεῖνος τότε τὰ ἠτένιζε βλοσυρὸς ἐσθικωνετ ἀιφνηδίας ὑψηλὰ τὴν ἄβυθον του, καὶ τὰ χαμίτια ἔτρεχον μακρὰν, φοβούμενα τὰς ἀβρὸς θωπείας του.

Τὰ μικρὰ παιδία τὸν ἐφοβοῦντο πολὺ καὶ ἤρκει νὰ ἀναφέρουν αἱ μητέρες τὸ ὄνομά του διὰ νὰ καταστοῦν ταῦτα ἡσυχὰ καὶ εδπειθῆ. Δὲν ἔκαμνε ὅμως ποτὲ κακόν, οὔτε καὶ ἡ παρφοροσύνη του ἐξεδηλοῦτο διὰ πράξεων σοβαρῶν. Ἦεσκετο νὰ μένη μόνος καὶ νὰ ἀγορεύῃ, νὰ ἐκφράζῃ ὑψηλοφάνως τὰς ἰδέας του. Ἐνίοτε ὅμως τὸ θλιβερὸν τόσημά του ἀνεφαίνετο καὶ τότε διέστρεφε τοὺς λόγους του, μὴ γνωρίζων οὔτε τί τοῦ ἔλεγον, οὔτε καὶ τί αὐτὸς ἀπῆρτα.

Μίαν ἡμέραν ὁ πατὴρ μου μὲ ἐπῆρε μαζὺ του εἰς περίπατον. Ἐλάβομεν τὴν ὁδὸν τοῦ λευκοῦ Πύργου καὶ σιγά, σιγά, ἐφθάσαμεν εἰς αὐτόν. Ἐφ' ὅσον ἐπληροῦσαμεν ἐγερόμην πλέον σιωπηλὴ καὶ δταν ἐπληροῦσαμεν ἀκόμη περισσότερον ἤρησιν νὰ σφίγγω πλέον σφικτὰ τὴν χεῖρα τοῦ πατρὸς μου.

— Τί ἐπαθες λοιπὸν ! μὲ ἠρώτησεν ἐκεῖνος.

— Τίποτε ἀπῆντησα καὶ ἐμειδίασα βεβιασμένως.

Ἀπῆχομεν ἀκόμη ὀλίγα βήματα καὶ ἡ φωνὴ τοῦ τρελλοῦ πρεσβύτου ἤρχει νὰ διακρίνεται. Ἦτο ὀρθιος ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ ἰσογαίου, καὶ ἔλεγε, ἔλεγε. . . κινῶν τὰς χεῖρας καὶ προσοδίδων ἀκόμη διὰ τῶν κινήματων περισσότεραν ζωηρότητα εἰς τοὺς λόγους του.

Ἐπληροῦσαμεν καὶ ἐστάθημεν ἐκεῖ παρὰ τὰς τεθραυμένους κινκλίδας τοῦ κήπου.

Ὅ, τι ἔλεγε θὰ ἦτο βεβαίως ἄξιον προσοχῆς διότι ὁ πατὴρ μου ἐστηρίχθη ἐπὶ τινος κορμοῦ δένδρου καὶ ἤκουε μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ ἐκπλήξεως τὸν λόγον τοῦ ζητοῦντος.

Φυσικῶς ὡς ἐκ τῆς μικρᾶς ἡλικίας μου δὲν ἠδυνήθημι τίποτε ἀπὸ ὅ, τι ἔλεγε νὰ ἐνοήσω, ἔμενα δὲ πάντοτε πλησίον τοῦ πατρὸς μου κρατοῦσα τὴν χεῖρά του καὶ χωρὶς νὰ πλήττω ἐδυνασχετοῖν.

Ἀφῆρης ὁ λόγος ἔπαυσεν αἰφνηδίας φαίνεται χωρὶς νὰ δοθῇ ἐν τέλος, διότι ὁ πατὴρ μου ἐψιθύρισε περίλυπος.

— Τί κρῖμα ! εἰς τὸ καλλίτερον μέρος.

Ὁ τρελλὸς κατήλθε βραδέως τὰς ὀλίγας βαθμίδας, ἔστρεψε δὲ ἠδέως, μὰς παρετήρησε καὶ εἶπε.

— Ἦκούσατε τοὺς λόγους μου ;

— Ναί, εἶπεν ὁ πατὴρ μου.

— Ἐχω βεβαίως δίκαιον ; ἠρώτησε μὲ μεγαλοπρεπῆ περιέργειαν.

— Πράγματι. Ἀλλὰ ἔχεις συναίσθησιν τοῦ τί λέγεις ;

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ γέροντος ἐξήστρασαν τότε Ἐρῶθημά τι ὀργῆς ἔβαψε πρὸς σιγμὴν τὰς ὄχρας παρεΐας του. Ἀνέβη πάλιν τὰς βαθμίδας καὶ στραφείς τὴν φορὰν αὐτὴν σοβαρὸς καὶ μὲ μεγαλοπρεπείαν χρησιμοδότου :

— Ἡ διάνοια εἶναι ὁ Θεός. Ὁ Θεός εἶναι τὸ ἀπειρον. Καὶ τὸ ἀπειρον εἶναι ἀπροσδιόριστον καὶ ἀχανές.

Δὲν ἤξεύρω ἐὰν ἡ ἀπάντησις αὐτῆ ἦτο ἀκριβῆς εἰς ὅ, τι ὁ πατὴρ μου τὸν εἶχεν ἐρωτήσῃ, ἀλλὰ τὸν εἶδον νὰ γίνῃ πολὺ σκεπτικὸς καὶ νὰ κλινή τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους λεπτὰ τινά. Αἱ λέξεις αὐταὶ μοῦ ἐφάνησαν ἀλλόκοτοι, παρὰδοξοί, συνάμα δὲ μυστηριώδεις. Ἐχαράχθησαν ὅμως ἐκτοτε πιστότατα ἐν τῇ μνήμῃ μου.

Ὅταν ὁ πατὴρ μου συνῆλθεν ἐκ τῶν σκέψεων του ὁ τρελλὸς εἶχεν εἰσελθῆ εἰς τὸν πύργον.

Ἐπεστρέψαμεν σιωπηλοὶ ἀμφότεροι, μὴ δ' ὅτι ἐπεθύμουν νὰ μοῦ ἐξηγήσῃ τὰς λέξεις ἐκεῖνας, δὲν ἐτόλμησα ὅμως νὰ διακόψω τὰς σκέψεις του.

Παρήλθον τότε τόσα ἔτη ! Πάντοτε δὲ ὁσάκις τὸ παρελθὸν ἀναφαρῆ, σιγά, σιγά, διαβαίνει ἡ σκιαγραφία τοῦ Λευκοῦ Πύργου ἐκ τῆς φαντασίας μου, μὲ τοὺς μαντισμένους τοίχους του μὲ τὴν ζωοφάναν θεῶν του, ἐνῶ θαμβῆ ἀναφαίνεται ἡ γεροτικὴ μορφή τοῦ τρελλοῦ Διαμαντῆ καὶ ἡ φωνὴ του θαρρῶ μυστηριωδῶς ἀκόμη ἀνιχνεῖ εἰς τὰ ὠτὰ μου καὶ μοῦ ἐπαλαμβάνει.

Ἡ διάνοια εἶναι ὁ Θεός. Ὁ Θεός εἶναι τὸ ἀπειρον. Καὶ τὸ ἀπειρον εἶναι ἀπροσδιόριστον καὶ ἀχανές.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΛΒΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΑ ΚΥΜΑΤΑ

Τοὺς πόθους μου στὰ κύματα ἀφίνω τὰ τρελλὰ ποῦ παίζουν στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ φεύγουνε στὸ βάθος ἢ καὶ σὺν παίζουν ἀπαλὰ στὴ ἄμμο σιγαλὰ εἰς τὸν ἀφρό τους πέρνοννε κάθε καλμὸ καὶ πάθος καὶ μακρὰ τὸν φέρνοννε στ' ἀγνώστου τῆ γαλήνη

Πλανῶνται αἱ ἐλαίδες μου ὅπάνω στὸν ἀφρό τους κλάναις κ' αὐταὶ ὅπως κ' αὐτὸς διαλύονται ἀπαλὰ καὶ μὲ λαχτάρω καρτερῶ στὸν ἀναβογγητό τους ἴσως κ' ἀκούσω μὴ φωνὴ σιγὰ νὰ μοῦ μιλή εἰς τὴν πτωχὴ μου τὴν καρδιὰ ἐλπίδα μὴ νὰ δίνῃ !

Τὰ βλέπω καὶ στὸ χρῶμα τους ἀφίνω τὰ ὄνειρά μου, ζωὴ γλυκελὰ νὰ λάβουνε, ὅπως ἐπιθυμῶ ! καὶ πτερυγίζει ἀπάνω τους κάθε κρυφὴ χαρὰ μου καὶ ἡ ψυχὴ μου φρίσσοσα σβύνει κάθε καὶ μὸ στὸ φλοῖσφο τους ; ποῦ μυστικὰ τὴν εἰρωνία εἶδα !

Στὰ κύματα τῆ γαλανὰ εὐρίσκω τῆς ψυχῆς μου πιστὴ ἀναπαράστασι ; σὺν ἄγρια ζτυποῦν στοὺς βράχους 'κεῖ ἀπόμερα, ὅπως καὶ τῆς ζωῆς μου τὰ ἄγρια τὰ κύματα τριγύρω μου βογγοῦν καὶ σβύνουν κάθε μου χαρὰ καὶ κάθε μου ἐλπίδα !

ΑΛ. ΑΛΒΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

→→→→→

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Εἰς τὸ δικαστήριον προσάγεται εἰς μαθροσ. Ὁ πρόεδρος τὸν καλεῖ πρὸς ἐξέτασιν καὶ τὸν ἐρωτᾷ ποῦ ἐγεννήθη.

— Εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαντᾷ

— Πῶς εἰς τὰς Ἀθήνας ; Λέγει ἐκκλητικὸς ὁ πρόεδρος. Καὶ στραφόμενος πρὸς τινα δικαστὴν ἐψιθύρισε :

— Ἐγὼ τὸν ἐξέλαβα ὡς μαῦρον !

— Τί ! ἕνα φλυτζάνι τσάι καὶ ὀλίγο κέκ ; Αὐτὸ εἶναι σήμερον τὸ φαγητόν μας ;

— Δὲν ἤξεύρεις, ἀγαπητέ μου, ὅτι ὁ λατρός μου, ὄρισε δίαίταν ;

— Ἐσένα ὄχι ὅμως καὶ ἐμένα !

— Τί ἐγωῖστίς ποῦ εἶσαι ! Θὰ φᾶς μόνος σου ;

Ἐξομολογητικὸς εὐτραφεὺς χήρας.

— Ἄ ! ναί, ἀγαπητὴ μου φίλη, εἶμαι περίλυπος ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ μακαρίτου. Μόνον παρηγοροῦμαι, διότι μοῦ λέγουν, ὅτι ἡ λύπη θὰ μὲ ἀδυνατίσῃ.

— Πῶς ! ἄλλο χεῖμωνιάτικο καπέλλο ; Εἶναι τὸ τρίτον παρακαλῶ.

— Μὴ φωνάζεις, ἀγαπητέ μου ! Δὲν εἶναι χεῖμωνιάτικο, εἶναι ντεμ-εἰ-Σαιζόν.

Εἰς τὸ δικαστήριον.

— Πάλι λοιπὸν ἐκλεψες μίαν φορεσιὰ ροῦχα ! Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἕνας χρόνος, ἀθεόφοβε, ποῦ κατεδικάσθης διὰ παρομοίαν κλοπὴν !

— Μά ! κύριε δικαστῆ, ἐκεῖνα ἐτρούπησαν πειὰ !

Εἰς μίαν μικρὰν δυνάναστροφὴν, εἰδέρεχεται ἡ κυρία Κ.

— ὦ ! ἀγαπητὴ μου, εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα ὑποδεχομένη. Πρὸ ὀλίγου ἀκριβῶς ὀμιλοῦσαμεν διὰ σὰς. Εἴμεθα τόσον ἡσυχὰ !

— Παγώνα, ξέρεις πῶς μοῦ ἔκανες αὐτὸ τὸν μῆνα ζημίες περισσότερες ἀπὸ τὸ μισθὸ σου ; Τί πρέπει νὰ κάνω διὰ νὰ μοῦ πληρώνης τῆς ζημίας ;

— Νὰ μοῦ ἀξήσετε, κυρία, τὸν μισθὸ μου.

Εἰς τὰς ἐξετάσεις σχολείου.

Ἡ δ ι δ α σ κ α λ ι σ σ α. Ἐφώνισσα ἀπὸ τὰ ἐμπορικὰ μίαν γούνα 50 δρ. ἕνα καπέλλο 60 δρ. καὶ ὑποδήματα 20 δρ. Πές μου. Τιτίκα, πόσα τὸ δλον ἐξώδευσα, διὰ νὰ δώσω τὸν λογαριασμὸν εἰς τὸν ἄνδρα μου ;

Τι τί κα (μετὰ μικρὰν σκέψιν) Τὰ μισὰ μόνον, διὰ νὰ μὴ φωνάζῃ.

Ἡ νέα οἰκοδέσποινα.

— Μοῦ εἶπατε ὅτι τὸ λουτρὸν εἶναι φωτεινότερον !

— Μάλιστα, κυρία, ἀρκεῖ ν' ἀνάψετε τὸ ἡλεκτρικόν !

Εἰς ἕνα τραμ κάποιοι νευρικοὶ κινδυνεύον νὰ τρονηθῇ ἀπὸ τὸ στήριγμα τοῦ καπέλλου μίαν κυρίας ἀναφωνεῖ.

— Καλὰ λέγουν πῶς ἡ ζωὴ μας κρέμεται ἀπὸ μιά βελόνα !

Ἄ ! κυρία μου ! Χθὲς ἤμουν πολὺ ἀνησυχολημένος. Ἐπῆγα εἰς ἕνα χορὸν καὶ δύο κηδείας.

— Καὶ ποῦ ἐδιασκεδάσατε περισσότερον ;

— Πέθανε λοιπὸν ἡ γυναῖκα σου κύριε Νικόλου ! Ἀλλὰ διατί δὲν ἐφώναζες κανένα ἰατρό ;

— Τί νὰ μᾶς κάνει ; Νὰ ποῦ πέθανε χωρὶς ἐλόγου του.

— Ἐέρεις, μαμά ; Χθὲς ἔβλεπα εἰς τὸ ὄνειρό μου ὅτι ὁ μπαμπᾶς ἤθελε νὰ μοῦ χαρίσῃ ἕνα ποδήλατο καὶ σὺ ἕνα ρολοῖ

— Καὶ μὲνο παιδί ! Δυστυχῶς τὰ ὄνειρα δὲν βγαίνουν ἀληθινά. Καμμιά φορὰ συμβαίνουν ἀντίθετα.

— Ἄ δὲν μὲ νοιάζει μαμά ! Ἄς γίνῃ τὸ ἀντίθετο. Πάρε μου ἐσὺ τὸ ποδήλατο καὶ ὁ μπαμπᾶς τὸ ρολοῖ.

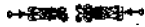
Εἰς μίαν δυνάναστροφὴν.

— Λέγουν ὅτι τὴν παλαιὰν ἐποχὴν τῆς Καινῆς Διαθήκης, οἱ ἄνθρωποι ἔζων πολλὰ ἔτη.

— Μὰ φυσικὰ δὲν ἔχον ἀνακαλυφθῆ ἀκόμη οἱ ἱατροί.

ΑΔΕΛΟΓΡΑΦΙΑ

Μ. Μ. Ἀλεξάνδρεια. Χρήματα και φωτογρ. ἐλή-
φθησαν. Τὸ κλισιὴ κατασκευασθὲν ἐστάλη — Δ. Σ.
Ζάκυνθος. Ποιήματα ἐλήφθησαν. Τακτικῶς δημοσι-
εύονται. Τὴ παραπονεῖσθε; — Ε. Κ. Πάτρας. Σὰς συν-
στάμεν τὸν ἐκδιδόμενον τόμον τῆς «Ποικίλης Στοᾶς»
Ἀληθὲς θαῦμα. — Χ. Κ. Ἀθήνας. Ὑψηλὸν Χριστουγέν-
νων ἐλήφθη. Ἐπιζόμεν δημοσιευσθῆ — Δ. Ρ. Κων]
πολι. Ἐπιταγὴ ἐλήφθη. Παραγγελίαι ἐκτελεσθήσον-
ται. — Δ. Μ. Βόλων. Τόμοι και βιβλία σὰς ἐστάλη-
σαι. Γράψατε ἅμα τῇ παραλαβῇ των.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Γρ. Ξενοπούλου ΘΕΑΤΡΟΝ Ἐξεδόθησαν κατ'
αὐτὰς εἰς δύο τόμους τὰ Θεατρικὰ ἔργα τοῦ ἀγαπη-
τοτέρου τῶν Ἑλλήνων θεατρικῶν συγγραφέων. Ὑπὸ
ἔποψιν ἐκδόσεως εἶναι πράγματι καλλιτέχνημα τὸ
Θεᾶτρον μετὰ δύο ὥραιαις ἐγχρωμῶσι εἰκόνας τῆς Κυ-
βέλης και Κοτοπούλης. Εἰς τὸν πρῶτον τόμον περιέ-
χονται Ἡ Φωτεινὴ Σάντη, Στέλλα Βιολάντη, Ραχὴλ
και Πειρασμός. Εἰς τὸν δεύτερον τόμον τὸ Ψυχοσάβ-
βατον, Χερουβήμ. Πολυγαμίαι και Μονάκριβη.

Κρίσεις ἐπὶ τῶν ἔργων παρέλκουσι διότι ἡ ἐπιτυ-
χία των εἶναι πανελληνίως γνωστὴ, χάρις εἰς τὴν
θαυμαστὴν ὑπόκρισιν τῶν δύο πρωταγωνιστριῶν τοῦ
Ἑλληνικοῦ Θεάτρον. Ἀκριβῶς διὰ τοῦτο ἐπεβάλλετο
ἡ ἐκδοσις τῶν ἔργων τοῦ κ. Ξενοπούλου, ἣν και ἐξε-
τέλεσεν ὁ καλαισθητικώτατος κ. Ἰωάννης Κολλάρος.

**Ι. Α. Βρεττοῦ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΗΜΕ-
ΡΟΛΟΓΙΟΝ.** Ἐπιτυχέστερος και πληρέστερος ὄλων
τῶν παρελθόντων τόμων, ἐξεδόθη ὁ ἐφετεινός τόμος
τοῦ Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Ἡμερολογίου. Πράγματι σφόδρα
γίνεται ὁ ἀναγνώστης τῆς πολυποικίλου ὕλης του.
Εἶναι ἐντρυφήμα και ὀδηγὸς τῶν οἰκογενειῶν, καταλ-
ηλότατον δὲ δῶρον, λόγω τῆς καλλιτεχνικῆς ἐκτυ-
πώσεώς του. Τιμᾶται δὲ θαυμασίως χρυσόδετον Δρ. Ἰ.
Ἐκδότης Ι. Κολλάρος, Βιβλιοπωλεῖον «Ἑστία».

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΣΚΟΚΟΥ

Θαυμάσιος ὁ ἐφετεινός τόμος. Ἀφιερωμέ-
νος εἰς τὰ μεγάλα πολεμικὰ κατωρθώματα
τὰ ὁποῖα ἐκλείσαν και πάλιν τὸ Ἑλληνικὸν
ἔθνος, ἀποτελεῖ πράγματι συνοπτικὴν και
πλήρη περιγραφὴν τῶν γιγαντομαχιῶν τῶν

δύο πολέμων μας, μετὰ πλείστας ὥραιαις εἰ-
κόνας.

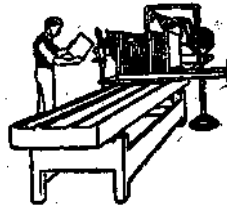
Πρὸς τοῦτοις τίποτε δὲν λείπει ἀπὸ τὴν
συνήθη φιλολογικὴν ἐκλεκτὴν ὕλην του και
μόνον ὅτι ὁ ἐφετεινός πολεμικός τόμος εἶναι
ἐπιμελέστερος, ὀγκωδέστερος και ἐπιβλητικό-
ρος, ἀνάλογος τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος μας.

Τιμᾶται Δρ. Ἰ, πωλεῖται εἰς ὄλα τὰ Βι-
βλιοπωλεῖα, οἱ δὲ ἐκ τῆς ἐξωτερικοῦ και τῶν
ἐπαρχιῶν ἄς ἀποτεινενται τῷ κ. Κ. Σκόκῳ,
Ἀθήνας.

ΦΩΤΟΖΙΓΚΟΓΡΑΦΙΑΙ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΛΙΣΕ

Ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις τῆς «Φύσεως» κατασκευ-
ζονται τυπογραφικὰ κλισιὰ, ἧτοι Φωτοζιγκογραφίαι—
Χαλκογραφίαι, Ξυλογραφίαι διὰ περιδικὰ, ἐφημερίδας,

συγγραμματα, ρεκλάμας κατα-
στημάτων, ἐπικεφαλίδας ἐπι-
στολῶν, εἰκονογραφημένα δελ-
τάρια κ.τ.λ.

Ἐπίσης κατασκευάζονται
σφραγίδες ὄλων τῶν εἰδῶν και
ἐπιγραφαὶ ἐπὶ πορσελλάνης
και μετάλλων.

Εἰδικότης και ταχύτης διὰ
τὰς παραγγελίας τῶν ἐπαρχιῶν.

ΑΔΕΛΦΟΙ ΠΡΙΝΤΕΖΗ Σωκράτους 2 Ἀθήναι

L'ANNÉE MONDIALE ILLUSTRÉE

Διευθυντής Jules Martin

Παγκόσμιος ἐτησίαι εἰκονογραφημένη ἐπιθεώρησις,
ἐκδοθησομένη τέλος Ἰανουαρίου 1913, σχῆμ. 27×20,
ἀριστοτεχνικῶς δεμένη. Σελίδες ἄνω τῶν 1000, πολυ-
ἄριθμοι εἰκόνας, χάρται, σχέδια, πίνακες κ. τ. λ.

Πᾶν ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὸν κινητήριον μη-
χανισμόν ἐκάστου Κράτους, περιλαμβάνεται ἐν
αὐτῷ. Εἰδικῶς δὲ διὰ τὴν Ἑλλάδα ἀφιερῶνται ἰδι-
αίτερον κεφάλαιον ἐκτάκτου ἐνδιαφέροντος κατ'
ἐπισήμους πληροφορίας τῆς ἐν Παρισίοις Ἑλλην.
Πρεσβείας. Τιμᾶται μόνον φρ. 14

ΖΗΤΕΙΤΕ

ΤΟ ΚΟΝΙΑΚ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΟΙΝΩΝ

ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ